

1 usporite Vaš prirodni ritam govora kao i da sačekate sa odgovorom kad završim
2 pitanje. Neka Vam neki parametar za to bude zaustavljanje kursora na monitoru
3 koji je ispred Vas.

4 Dakle, prvo bih hteo da otklonimo neke nejasnoće tokom jučerašnjeg
5 zapisnika, na šta je ukazao i tužilac, pa će moje prvo pitanje biti: da li ste
6 Vi ikad postali komandant 273. motorizovane brigade u Derventi?

7 O: 327.

8 P: 327, pardon.

9 O: Ja nikad nisam postao komandant. Ja sam bio u dva navrata po šest
10 mjeseci zastupnik - pored svoje redovne dužnosti - komandanta 327. motorizovane
11 brigade.

12 P: Ako smo već na toj temi zastupanja, recite mi kako ste postali
13 zastupnik komandanta brigade.

14 O: Moje formacijsko mjesto je načelnik štaba, ujedno zamenik komandanta.
15 Tako piše u formaciji. Kada je pukovnik Suljević, koji je bio komandant Zičro,
16 otišao u starosnu penziju, onda je to mesto ostalo privremeno upražnjeno. Iz
17 kojih razloga komandant korpusa 17. nije imao rješenje, nego je meni naredbom o
18 zastupanju naložio i ja sam bio postavljen da vršim dužnost komandanta pored
19 svoje redovne dužnosti. I imô sam sve ingerencije i nadležnosti komandanta
20 brigade. Ja sam imao u toj naredbi o zastupanju povećanu platnu ili položajnu
21 grupu i komandantski dodatak koji sleduje komandanta na toj funkciji. I

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 normalno, sve nadložno...nadležnosti toga formacijskog mjesta.

2 P: Da li ste Vi tokom 1993. godine - dakle, sad smo govorili o 1992. -
3 interesuje me da li ste tokom 1993. i 1994. godine do 1. septembra ostali u
4 statusu, odnosno na komandnoj dužnosti načelnika štaba ove brigade u Derventi?

5 O: Po isteku naredbe o zastupanju došlo je do odgovarajućih promjena,
6 doveli su dru... postavljen je drugi komandant; ja sam bio načelnik štaba.

7 P: I sa tog položaja dolazite u Glavni štab?

8 O: Da.

9 P: Pre nego što krenemo na Glavni štab, hteo bih da razjasnimo još,
10 odnosno da dovedemo do kraja Vaša unapređenja koja ste imali tokom i posle rata.
11 Došli ste 1994. u činu potpukovnika. Recite mi da li ste dalje tokom Vaše
12 karijere unapređivani u vojne činove?

13 O: Sledeće moje unapređenje je bilo u čin pukovnika u junu mjesecu 1995.
14 godine.

15 P: Hvala. Da otklonimo jednu grešku u prevodu gde u redu... na strani 3,
16 u redu 13 stoji da ste 1994. godine bili unapređeni u čin potpukovnika.

17 O: Ne.

18 P: Moment! U taj čin bili ste unapređeni znatno ranije?

19 O: Da.

20 P: Da li ste nakon čina potpukovnika... i kada ste unapređeni u čin
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Generala - koje godine?

2 O: Maloprije sam rekao da sam u čin pukovnika unapređen juna 1995., a u
3 čin generala sam unapređen posle rata, 2001. godine.

4 P: I na kraju, kad je u pitanju Vaš status, Vi ste danas penzioner?

5 O: Da, ja sam penzioner.

6 P: Rekli ste da ste u Glavni štab došli 1994., 1. septembra u Upravu za
7 operativno-nastavne poslove.

8 O: Da.

9 P: Molim Vas, recite mi iz - da to kažem jednim prostim rečnikom - iz
10 čega se sastojala ta Uprava?

11 O: Uprava za operativno-nastavne poslove je bila u okviru štaba, Glavnog
12 štaba Vojske Republike Srpske i imala je tri celine: Operativno odeljenje,
13 Odeljenje za nastavne poslove i Operativni centar.

14 P: Rekli ste mi da je načelnik Uprave za operativno-nastavne poslove bio
15 tada pukovnik Miletić. Molim Vas, recite mi koju ste dužnost Vi preuzeli
16 prilikom dolaska u upravu.

17 O: Moja dužnost je bila načelnik Odeljenja za operativne poslove, a
18 funkcije, ako mislite na funkcije...

19 P: Molim /?Vas/, recite mi ko je bio načelnik Odeljenja za nastavne
20 poslove.

21 O: Načelnik Odeljenja za nastavne poslove je bio pukovnik Krsto Đerić.

22 P: A recite mi, ovaj treći odjel, načelnik Uprave za operativno-nastavne
23 poslove, šta je s njim.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Operativni centar kao treća celina te uprave, po formaciji je trebao
2 da ima načelnika operativnog centra, dvojicu vođa smena i jednog operatora. Zbog
3 nedostatka kadra, ta celina nije organizovana, ali je organizovano operativno
4 dežurstvo putem dežurnog operativnog Glavnog štaba.

5 P: Kad govorite o operativnom dežurstvu, da li to podrazumeva ono što
6 smo mi ovde čuli, operativni dežurni na svim nivoima komandovanja?

7 O: Operativni dežurni podrazumeva se na svim nivoima komandovanja se
8 organizuje dežurni.

9 P: Pa, tako i u Glavnom štabu.

10 O: Da.

11 P: Recite mi, kakva je bila popunjenost, personalna, Uprave za
12 operativno-nastavne poslove?

13 O: Po formaciji koja je bila na snazi, Upravu za operativno-nastavne
14 poslove sledovalo je 18 starešina, a mi smo bili popunjeni sa četvoricom.

15 P: Da li je ta popunjenost ostala takva do kraja rata?

16 O: Pa, uglavnom jeste.

17 P: A, recite mi, ko je bio taj četvrti starešina?

18 O: Kod mene u Operativnom odeljenju bio poručnik Mićanović Dragan,
19 kartograf. On je završio ovaj smjer, topografsko-geodetski.

20 P: I dakle, da li je i Krstu Đeriću, koji je bio načelnik Odeljenja za
21 nastavu, Vama i Draganu Mićanoviću bio prvopretpostavljeni starešina, tada
22 pukovnik, Miletić?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pukovnik Miletić je prvopretpostavljeni meni i pukovniku Đeriću, a
2 prvopretpostavljeni ovome Mićanoviću sam ja.

3 P: Sada bi Vas zamolio da mi kažete u kom sektoru... Odnosno bolje,
4 povući ću taj deo pitanja. Kakva je bila organizacijska struktura Glavnog štaba?

5 O: Komanda Glavnog štaba je imala na čelu komandanta, Kabinet i Odelenje
6 za civilne poslove vezano za Kabinet. I imalo je pet sektora i dvije samostalne
7 uprave. Sektori su bili: Sektor za štabne poslove, Sektor za moral, vaspitanje i
8 pravne poslove, Sektor pozadine, Sektor za organizacijsko-mobilizacijske i
9 personalne poslove, Sektor za bezbednosno-obaveštajne poslove, Uprava za
10 vazduhoplovstvo i protivvazdušnu odbranu i Uprava za planiranje, razvoj i
11 financije.

12 P: Da li su svi ti sektori koje ste Vi nabrojali, predstavljali komandu?

13 O: Da. Komandu Glavnog štaba.

14 P: U koji sektor je ulazila Uprava za operativno-nastavne poslove?

15 O: Uprava za operativno-nastavne poslove bila je sastavni dio Sektora za
16 štabne poslove u kojem je još bila cjelina: organi za rodove, organ informatike,
17 kancelarija i daktilobiro.

18 P: Načelnik, ko je bio načelnik tog štabnog sektora?

19 O: Načelnik štabnog sektora i ujedno zamenik komandanta po formaciji je
20 bio general potpukovnik Manojlo Milovanović.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A načelnici ostalih sektora u komandi?
2 O: Načelnici sekt...
3 P: Moment, moment, gospodine. Načelnici ostalih, dakle, sektora u
4 komandi da li su bili ujedno i pomoćnici komandanta Glavnog štaba?
5 O: Da. Oni su neposredno bili vezani za komandanta Glavnog štaba i zvali
6 /?su/ se uži deo komande i pomoćnici komandanta.
7 P: A možemo li dakle...
8 O: Jedino što je još i načelnik Sektora za štabnu -
9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zaustavite se jer ovo postaje
10 frustracija, barem za mene. Ja mogu zamisliti kako je još više frustrirajuće za
11 prevodioce. Morate obojica da usporite i ne pravim nikakvu razliku između
12 advokata i svjedoka. Obojica. Treba da dozvolite prije svega i iznad svega da se
13 prevede ono što gospodin Petrušić pita. Videćete i znaćete da je prevod potpuno
14 završen kada se kursor na Vašem ekranu zaustavi. Tako Vi zaista pravite kaos.
15 Sada možete nastaviti, gospodine Petrušić.
16 SVJEDOK: Ne čujem.
17 G. PETRUŠIĆ:
18 P: Gospodine generale, moramo se zaista držati ovih uputstava i došlo je
19 do određene greške, odnosno nemogućnosti prevoda, pa da se vratimo na personalni
20 sastav komande Glavnog štaba. Govorili ste o užem delu komande i načelnicima
21 sektora, odnosno pomoćnicima komandanta, pa Vas molim da to objasnite.
22 O: Svi načelnici sektora i načelnici ove dvije samostalne uprave,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 su bili ujedno pomoćnici komandanta i činili su uži dio komande.

2 G. PETRUŠIĆ: Na strani 8, red 3., svjedok nije rekao "komande korpusa",
3 nego je rekao da su bili uži član komande.

4 P: Ja Vas molim gospodine generale da potvrdite da li je to tačno?

5 O: Da.

6 G. PETRUŠIĆ: Molio bih sada dokument 5D1039.

7 P: Vi generale, taj dokument imate u registratoru pored Vas.

8 G. PETRUŠIĆ: 5D1039.

9 P: Molim Vas, recite nam ko je izdao ovaj dokument, koja komanda i od
10 koga je izdat ovaj dokument?

11 O: U zaglavlju se vidi da je to Glavni štab Vojske Republike Srpske,
12 dokument je, dokument je zaveden 22. oktobra 1994. godine.

13 G. PETRUŠIĆ: Molim Vas da pređemo na zadnju stranu ovog dokumenta,
14 četvrtu.

15 P: Da li u blok-potpisu ovog dokumenta stoji zamenik komandanta, general
16 potpukovnik Manojlo Milovanović?

17 O: Da.

18 G. PETRUŠIĆ: U engleskoj verziji je to prethodna strana, strana 4.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je general Milovanović, dakle, tada bio u Glavnom štabu?

2 O: Ovo je 22. decembar, o...oktobar, pardon! Ovo je akt pisan, mislim,
3 na dan ili dva pre odlaska generala Milovanovića sa grupom starešina Glavnog
4 štaba na zapadno ratište radi formiranja isturenog komandnog mesta po odluci
5 komandanta Glavnog štaba.

6 G. PETRUŠIĆ: Ispravka za zapisnik: na strani 9, u redu 2 umesto reči
7 "novembar" treba da stoji "oktobar".

8 P: Recite mi iz kog razloga je general Milovanović sa grupom starešina
9 otišao na zapadno ratište?

10 O: U to vrijeme je došlo do narušavanja odbrane i prodora jedinica HVO-a
11 prema Kupresu i prodora 5. korpusa Armije BiH na prostore oko Bihaća, i prema
12 Krupi i dole prema Ripču. Posle kratke procene, komandant je donio ovu odluku da
13 uputi svog zamenika na te prostore.

14 P: Ovo naređenje nosi broj 03/4 i tako dalje, 1948, pa mi recite iz kog
15 sektora je, odnosno iz koje uprave je izašlo ovo naređenje?

16 O: Ova brojna oznaka 0/3... 03/4 je Uprave za operativno-nastavne
17 poslove.

18 P: Možete li nam reći šta ona u tom upravno-administrativnom smislu
19 znači?

20 O: Ona znači da je akt pisan u upravi.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Molim Vas, pogledajte zadnju stranu ovog naređenja.

2 G. PETRUŠIĆ: To bi trebao da bude u srpskoj verziji drugi..., treći...,
3 četvrti pasus, a u engleskoj verziji taj pasus je obeležen sa slovom F.

4 P: Za Vas, gospodine generale, to je također pod F, ali ta rečenica
5 počinje sa " U sadejstvu sa IBK..." Da li ste našli?

6 O: Da.

7 P: Pročitajte u sebi taj pasus pa nam dajte komentar.

8 O: Ovo je zadatak koji je dat Drinskom korpusu gdje u sadejstvu sa
9 desnim susjedom, ili Istočno-bosanskim korpusom, treba odsudnom odbranom da
10 brani prostor Zvornika kao i pravce koji izvode iz Olova i Kladnja ka Sokocu,
11 Ham Pijesku i Vlasenici.

12 P: Da li načelnik štaba u ovom naređenju daje još neki drugi zadatak
13 Drinskom korpusu?

14 O: Pa ovde uslovljava da ukoliko dođe do povlačenja snaga UNPROFOR-a iz
15 enklava, da snage Drinskog korpusa budu u gotovosti za oslobađanje Srebrenice i
16 Žepe sopstvenim snagama. A da u sadejstvu sa Hercegovačkim korpusom i enklave
17 Goražde /sic/. I ovde kaže da "prethodnu operaciju "Mač 3" nastavi po prvobitnom
18 planu".

19 P: I na kraju, pogledajte i ovaj pasus pod 7. Pa bi Vas molio za Vaš
20 komentar ove prve rečenice koja počinje: "Na osnovu ovog naređenja..."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Ovde se nalaže da komande korpusa isplaniraju sopstvene
2 operacije, izuzimajući one korup... korpuse koji izvode operacije po dosadašnjim
3 planovima i nalaže im se da izrade dokumenta tajnih... tajnog komandovanja
4 trupama kojih treba da se strogo pridržavaju. I ovde kad se tiče veze, da se
5 ista održava po postojećim planovima uz, opet, strogu primenu dokumenata krypto
6 zaštite.

7 G. PETRUŠIĆ: Na kraju, vratimo se na prvu stranu ovog dokumenta, gde
8 jasno stoji kome je sve upućeno ovo naređenje.

9 P: Imajući u vidu da ste Vi imali priliku videti i detaljno pregledati
10 ovo naređenje i kakvi se zadaci daju korpusima, obzirom da je upućeno komandama
11 svih korpusa, u koju vrstu borbenih akata bi Vi svrstali ovaj akt?

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine McCloskey. Prije nego što
13 odgovorite na ovo pitanje, izvolite gospodine McCloskey.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Možemo li dobiti malo osnova za ovo?
15 Ovo nije operativni dokument. Ovo je dokument koji se odnosi na operaciju i ako
16 će on iznijeti svoje mišljenje o tome, to je uredu, ako se on sjeća, ako je
17 učestvovao u pravljenju ovog dokumenta. A mislim da bi bilo korisno za njegovo
18 svjedočenje da znamo da li on to čita danas po prvi put ili on može da nam kaže

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 šta znači taj dokument.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne znam da li možemo prisiliti
3 gospodina Perišića ili sugerisati mu da kaže šta on predlaže. Mislim da on to
4 može uraditi kasnije, Vi to možete uraditi kasnije.

5 S druge strane ja jedva shvaćam šta on misli pod tim kada kaže: "Možete
6 li klasifikovati ovaj dokument u odnosu na borbena dokumenta?"

7 Ne znam šta to znači. Možda možete malo dublje zaći u sve to kako bi to
8 bilo malo razumljivije.

9 G. PETRUŠIĆ:

10 P: Gospodine generale, možete li mi reći načelno koje vrste borbenih
11 dokumenata postoje?

12 O: Direktive, zapovjesti, naređenja.

13 P: Najkraće, mada ćemo se u kasnijem nekom vremenu baviti tim, recite
14 nam šta su direktive?

15 O: Direktivama se koriste najviši nivoi komandovanja, strategijski i
16 operativni. I one se razlikuju u odnosu na borbene zapovesti u tome što se daju
17 dugoročniji zadaci u smislu isticanja ciljeva. Dakle, za duži vremenski period.

18 P: Da li su u ovom aktu dati zadaci za duži vremenski period?

19 O: Pa ovde formulacija i kod ovoga zadatka Drinskom korpusu, a i kod
20 ostalih, ima dužinu trajanja veću nego što je uobičajeno. Zato /?je/ možda malo
21 u raskoraku. Ovdje je naslovljeno "Borbeno naređenje", a za...zadaci su dani

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 klasično, kao što daju direktivama.

2 P: E sad, bilo-kako-bilo, general Milovanović, rekli ste, odlazi sa
3 grupom starešina - da li taj dan ili dan-dva nakon izdavanja ovog naređenja.
4 Možete nam reći sa kojim starešinama je on otišao na zapadno ratište?

5 O: Znam da je otišao pokojni general Marić Jovo, načelnik Uprave za
6 vazduhoplovstvo i protivvazdušnu odbranu, načelnik organa roda artiljerije,
7 pukovnik Masal Dragiša... Za ostale se ne mogu sjetiti. Znam da je išlo i dio
8 puka veze da obezbeđuje veze na isturenom komandnom mestu. Angažovane su bile
9 starešine iz Centra vojnih škola na tom mestu. I mislim - ne mislim, nego
10 sigurno - i... i pomoćnik za moral iz Istočno-bosanskog korpusa, pukovnik
11 Jel...Jeličić Slobodan.

12 P: Vi ste ostali tada u Glavnom štabu. I recite mi da li ste ostali tu
13 do kraja rata na tom poslu?

14 O: Da, ja sam ostao načelnik Operativnog odeljenja, ali po zahtjevu
15 načelnika štaba, generala Milovanovića, mene je general Miletić, tada pukovnik,
16 uputio u Bijeljину i iz Bijeljine sam zaj... prenoćio sam tamo i iz Bijeljine
17 sam zajedno putovao sa pukovnikom Jelušićem na istureno komandno mjesto Glavnog
18 štaba koje je bilo organizovano u selu Jasenica u zaleđu Bosanske Krupe.

19 P: Na tom isturenom...

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Komandnom mestu, da.

2 P: Na tom isturenom komandnom mestu je bio general Milovanović, je li
3 tako?

4 O: Da.

5 P: I do kada ste Vi ostali na tom isturenom komandnom mestu?

6 O: Na poziciji Jasenica ostali smo do pred kraj mjeseca decembra 1994.
7 godine. U to vreme je bio potpisan četveromesečni sporazum o primorj... primirju
8 sa muslimanskim snagama. I onda smo prešli u Drvar, gdje je general Milovanović
9 isplanirao borbena dejstva za povratak izgubljenih položaja u Livanjskom polju.
10 Ta linija je bila Čaprazlije-Čelebić. A u Jasenici ostavio pukovnika Masala, s
11 tim da je ta pozicija imenovana kao istureno komandno mesto 2.

12 Potom je negdje u januaru mjesecu pukovnik Masal trebao hitno da obiđe
13 porodicu iz nekih razloga, ne znam kojih, i general Milovanović je mene uputio
14 da ga zamijenim u Jasenici. Pukovnik Masal se vratio 26. januara, a ja sam 27.
15 slomio nogu i prebačen sam u Banja Luku na kliničko bolnički centar. I više se
16 nisam vraćao tamo.

17 P: A posle tog bolovanja, gde ste se vratili?

18 O: Vratio sam se...

19 P: Momenat, momenat. Izvolite.

20 O: Vratio sam se u Glavni štab u Crnu Rijeku, 17. jula 1995.

21 P: Kada ste u Crnoj Rijeci... dok ste bili u Crnoj Rijeci, dok je bio tu
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prisutan i načelnik štaba, Glavnog štaba, general Milovanović - tada je prisutan
2 tu i general Mladić, komandant Glavnog štaba, kao i ostali pomoćnici i načelnik
3 Uprave - možete li nam - Uprave za operativno-nastavne poslove, general Miletić
4 - možete li nam reći ko vrši koordinaciju organa komande?

5 O: Koordinaciju organa komande vrši načelnik štaba.

6 P: A ko vrši tu koordinaciju ako je odsutan general Milovanović, kao
7 načelnik štaba?

8 O: Vršiti je komandant jer je koordinacija funkcija komandovanja.

9 P: Pošto ste Vi bili... dakle, 17. jula ste se vratili sa bolovanja,
10 odnosno bili ste tada u Glavnom štabu, da li znate da li je general Miletić u
11 julu 1995. godine, u periodu kada su se vodile borbe oko Žepe koordinirao rad
12 organa komande?

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor! Sugestivno pitanje.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Petrušić, morate
15 preformulisati pitanje.

16 G. PETRUŠIĆ:

17 P: Da li znate da li je general Miletić u julu /nečujno/.

18 PREVODILAC: Mikrofon, molim!

19 G. PETRUŠIĆ:

20 P: Da li znate ko je u julu 1995. godine koordinirao rad komande?
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Koordinirao je komandant.

2 P: Imate li saznanja da je general Miletić ikada koordinirao rad
3 komande?

4 O: General Miletić je koordinirao rad u štabu i u Upravi - u Upravi
5 između odeljenja, a u štabu između elemenata štaba - kad zamjenjuje generala
6 Milovanovića, a koordiniranje rada organa komande Glavnog štaba ne može vršiti,
7 pogotovo što su pomoćnici komandanta po činu, funkciji i položaju stariji od
8 njega.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Izvinjavam se.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je vrlo važan dio i nema smisla ovo
12 što je ušlo u transkript. Mislim da bi ovde trebalo da piše: "U ime ili za
13 generala Milovanovića", a ne generala Miletića.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne znam kako sada to da riješimo. Piše:
15 "General Miletić je koordinirao rad štaba, odnosno osoblja u Upravi."

16 PREVODILAC: Ispravka prevodioca. Izvinjavamo se, trebalo je da bude
17 general Milovanović.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu, uredu, hvala Vam. Onda možemo da
19 nastavimo. Šta sada čekamo?

20 G. PETRUŠIĆ: Moja, moja je greška, gospodine predsjedavajući.

21 P: Gospodine generale, ko je taj starešina... Povlačim pitanje. Da li
22 dakle, general Mladić, kad napušta komandno mesto, određuje oficira, odnosno

23

24

25

26

27

28

29

30

1 lice koje će koordinirati rad komande?

2 O: Komandant Glavnog štaba, ako mu je prisutan formacijski zamenik, nema
3 razloga za to. A, ako je odsutan i načelnik štaba, a on mora negde da ide, on će
4 odrediti lice koje će ga u tom kratkom odsustvu sa komandnog mesta zamenjivati u
5 smislu preuzimanja obaveze i koordinacije. Znači, mora odrediti nekog od svojih
6 pomoćnika da ga zamjenjuje u odsutnosti.

7 G. PETRUŠIĆ: Ja bi zamolio dokument 5D1090.

8 P: Ovde imamo dokument komande Drinskog korpusa od 14.06.1995. s
9 potpisom od strane komandanta korpusa general-majora Milenka Živanovića.
10 Dokument je naslovljen kao: "Obezbjedenje normalnog funkcionisanja, komandovanja
11 komandanta kada je komandant van komandnog mesta korpusa."

12 Vi ste imali prilike videti ovaj dokument, pa bih Vas molio da ga
13 prokomentarišete.

14 O: Ovde je očigledno da general Živanović je imao nekakva loša iskustva
15 oko reda i discipline na komandnom mestu pa je ovim naređenjem regulisao da kad
16 on ode sa komandnog mesta, načelnik štaba ostaje na komandnom mestu. Mada je to
17 uobičajena stvar regulisana pravilima i propisima. I na svim nivoima je trebao
18 da... trebalo je da se vodi računa o principu zamjenjivosti. I on ovde podseća,

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 a to je poznato da ako on ode, da bude prisutan načelnik štaba. Al' daje
2 mogućnost i ako načelnik štaba bude u poziciji da mora napustiti komandno mesto,
3 on ga zadužuje da odredi lice koja će ga... koje će ga na komandnom mestu
4 zamenjivati do njegovog ili komandantovog povratka.

5 P: Kakav je Vaš komentar stava 3 ovog naređenja?

6 O: Pa, ovdje je evidentno da se radi o radu na komandnom mestu, a tačkom
7 3 on naređuje jedinici veze koja će komandantu obezbediti određene vrste veza u
8 pokretnom centru veze jer on ovim naređenjem ne ovlašćuje nikoga da preuzme
9 komandu nad korpusom, nego na organizaciji rada na komandnom mestu.

10 P: Mi smo ovde imali prilike čuti odrednice kao što su da lice koje
11 zamenjuje komandanta može pristupati samo u duhu komandantove odluke. Pa da li
12 se Vi slažete s tim?

13 O: I formacijski zamenici na svim nivoima, znači načelnici štabova koji
14 su ujedno i zamenici komandanta, njima se daje za pravo da naređuju jedinicama,
15 ali u duhu opšte odluke koju je izdao komandant.

16 G. PETRUŠIĆ: Ja bih molio za dokument P410. To je u engleskoj verziji,
17 engleska verzija strana 9.

18 SVJEDOK: Nema to ovde.

19 G. PETRUŠIĆ: Pogledajte na monitoru /nerazgovijetno/.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PETRUŠIĆ: /nerazgovijetno/ strana, strana 7, a u engleskoj verziji je
2 to strana 9. Molim Vas, u srpskoj verziji je strana 7, član 11.

3 SVJEDOK: Kod mene je strana 4.

4 G. PETRUŠIĆ: U srpskoj verziji je strana 10.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Je li to 9. stranica u
6 verziji na engleskom ili nije? Jer izgleda da nisu odgovarajuće. Možda griješim.

7 G. PETRUŠIĆ: Samo, samo momenat, gospodine predsjedavajući. To je strana
8 8.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi u engleskom vidimo devetu stranu, a
10 to je ono što je u transkriptu. Vi ste prvo rekli da je sedma strana, zatim
11 deveta. Dobro, sad je to bolje. Sada odgovaraju stranice.

12 Da uđe u zapisnik, to je osma stranica u verziji na engleskom i strana
13 10 u verziji na B/H/S-u.

14 G. PETRUŠIĆ:

15 P: Gospodine generale, ovo je pravilnik o nadležnostima komande korpusa
16 kopnene vojske u miru i nalazimo se na odeljku "Organi štaba", podnaslov
17 "Načelnik štaba" koji reguliše obaveze članom 11. Ja bih... predmet mog
18 interesovanja je taj član 11, tačka 9.

19 G. PETRUŠIĆ: Pa bih Vas molio da prebacite na sledeću stranu u engleskoj
20 verziji, tačku 9, i u srpskoj verziji takođe sledeću stranu. Eh, sad smo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 konačno... Samo jedan momenat, molim Vas.

2 U srpskoj verziji prebacite na sledeću stranu, isto i u engleskoj
3 verziji.

4 Ah, konačno je to tô.

5 P: Gospodine generale, pogledajte ovu zadnju rečenicu posle člana 13
6 koja kaže: "Načelnika štaba kada je odsutan zastupa načelnik organa operativno-
7 nastavne poslove."

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine Petrušić, mislim da ste
10 pogrešno izgovorili ili je to izostalo iz Vašeg pitanja, ali u pravilu se
11 spominju ključna pravila JNA iz 1990. Mislim da temelj ovoga pitanja treba da
12 bude da se pita ovoga svedoka da li se to primenjivalo i na Glavni štab.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Šta imate da kažete o tome, gospodine
14 Petrušić? Mislim da je gospodin McCloskey u pravu.

15 G. PETRUŠIĆ: Da, da, da.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

17 G. PETRUŠIĆ: Gospodine generale, pre odgovora na pitanje, možete li mi
18 reći po kojim normativnim aktima ili zakonskoj regulativi se postupalo u Vojsci
19 Republike Srpske?

20 O: U Vojski Republike Srpske se postupalo po preuzetim pravilskim
21 odredbama i normama koje su važile uglavnom za JNA. Mi u Glavnom štabu nismo
22 imali urađeno pravilnik o...o nadležnostima i ove odredbe - ovo je korpus u

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pitanju - ne mogu biti primjenjive na Glavni štab.

2 P: Moment, moment. Dakle, Vi hoćete reći i rekli ste da ste postupali po
3 pravilima iz JNA. Ovaj pravilnik koji je trenutno na monitoru je pravilnik o
4 nadležnostima komande korpusa kopnene vojske u miru izdat od Saveznog
5 sekretarijata za narodnu odbranu oružanih snaga SFRJ iz 1990. godine. Dakle, da
6 li su komande i ustanove Vojske Republike Srpske, a naročito korpusi, postupali
7 po ovom pravilu?

8 O: Korpusi jesu, jer 1. krajiški korpus je naslednik bivšeg, znači
9 komande bivšeg 5. korpusa JNA. Sarajevsko-romanijski je nasledio ili držao je
10 zgradu i imao određen broj starješina iz 4. korpusa JNA. Tako da su oni
11 primjenjivali tamo gde su korpusi prethodnici, čiji su naslednici uradili ovu
12 dokumentaciju, oni su koristili tu dokumentaciju.

13 P: Moje pitanje je da u zadnjoj rečenici ovog člana 13, ovog pravila
14 stoji: "Načelnika štaba kada je odsutan, zastupa načelnik organa za operativno-
15 nastavne poslove." Da li se ova odredba ovog pravila primenjivala u Glavnom
16 štabu?

17 O: Ona se nije mogla primenjivati zato što u formaciji po kojoj je
18 organizovan korpus ovom pomoćniku načelnika štaba za operativno-nastavne poslove
19 stoji u zagradi da je ujedno i zamenik načelnika štaba, a u formaciji po kojoj
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je organizovan... organizovana komanda Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, u
2 toj formaciji nije stajalo pored načelnik Uprave za operativno-nastavne poslove,
3 nije bilo klauzule da je ujedno zamenik načelnika štaba.

4 G. PETRUŠIĆ: Ja bih vas molio dokument 5D431. Dakle, ovde imamo dokument
5 koji nosi naziv: "Formacija broj 111900, Glavni štab Vojske Republike Srpske". U
6 srpskoj verziji to je strana 2, a u engleskoj to je strana 3.

7 P: Pod rednim brojem 10, vidite načelnika štaba.

8 O: Da.

9 P: Molim Vas, hoćete dati Vaš komentar u odnosu na ovu prethodnu odluku,
10 odnosno na Vaš prethodno izneti stav?

11 O: Kod dužnosti "načelnik štaba"...

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor!

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, tužilac.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Molim da se kaže neka osnova o tome šta
15 je ovaj papir, od kuda potiče, da li ga svjedok prepoznaje?

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Naročito za nas koji ne možemo da
17 čitamo jezik jer na verziji na B/H/S-u izgleda da stoji naslov koji bi mogao
18 biti indikativan, no ova verzija na engleskom koju ja vidim nema taj naslov.
19 Molim Vas onda gospodine Petrušić, molim Vas da ovo brzo uradite.

20 G. PETRUŠIĆ: Pre svega hoću reći da je ovaj dokument dobijen od

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Sekretarijata za saradnju sa Međunarodnim krivičnim sudom Republike Srpske na
2 traženje Odbrane i on je u dokazima već nekoliko meseci.

3 P: Kad je u pitanju prigovor, velim, gospodine generale, da li Vi,
4 gledajući prvu stranu ovog dokumenta prepoznajete ovaj dokument? Da li ste se
5 ikad u svojoj vojnoj karijeri sreli sa ovim dokumentom? Da li znate šta to
6 uopšte znači?

7 O: Da, to je formacija po kojoj je organizovan Glavni štab Vojske
8 Republike Srpske i ja sam na osnovu ove formacije ostvarivao neka prava na
9 osnovu elemenata koji su dati ovom formacijom. Kao i svaki drugi pripadnik
10 Glavnog štaba.

11 P: Recite mi šta je zakonodavac ovom formacijom predvideo kada je u
12 pitanju organizacija štaba, odnosno Uprave za operativno-nastavne poslove i
13 Vašeg odeljenja za operativno poslove? Molim samo, samo sačekajte da se obavi
14 prevod.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Možda se radi o prevodu, ali kaže "šta
17 je zakonodavac utvrdio". Mislím da ovde nema toga.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne bih ni ja mogao da odgovorim na to
19 pitanje. Ja i dalje ne znam koji dokument vidim. Može li neko da prevede naslov
20 prvih dva-tri retka ovog dokumenta? Na engleskom imamo samo jedan dio, a nemamo
21 naslov.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Treba da vidimo prvu stranicu. E sad je bolje. To je rezime dužnosti,
2 Glavnom štabu Republike Srpske... Možete nastaviti.

3 G. PETRUŠIĆ: Kad sam rekao "zakonodavac", pre svega sam imao u vidu
4 /nerazgovijetno/.

5 GĐA SEKRETAR: /prevod engleskog transkripta: "Mikrofon."/

6 G. PETRUŠIĆ:

7 P: Kad sam rekao "zakonodavac", pre svega sam imao u vidu pravnu
8 odrednicu, da se radi o pravnom aktu, ali na insistiranje tužioca ja ću Vas,
9 gospodine generale, pitati da li je ovo pregled dužnosti po jedinicama i
10 formacijskim elementima Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, kako to i piše na
11 zaglavlju ovog akta.

12 O: Da. Kad se pogleda prva rubrika, piše "dužnosti", pa ide sledeća
13 rubrika sa šifrom i onda ide jedna rubrika sa četiri podrubrike: "formacijski
14 elementi", "broj formacijskih mjesta", "vojno-evidenciona specijalnost", "čin i
15 platna grupa".

16 U ostalim rubrikama ide naoružanje koje je lično, koje je zajedničko,
17 transportna sredstva koja sleduju tu organizacijsku jedinicu ili pojedinca.

18 P: Mene interesuje ova prva rubrika, "dužnosti", i da se odatle vratimo
19 na štab. Pod tačkom 10 stoji: "Načelnik štaba, ujedno zamenik komandanta". Molim
20 Vas za Vaš komentar tačke 12 sa nadnaslovom: "Uprava za operativno-nastavne
21 poslove".

22 O: Stoji "Načelnik", jedno je formacijsko mesto, vojno-evidenciona

23
24
25
26
27
28
29
30

1 specijalnost je 31099. To znači da to lice koje treba da bude tom mestu, treba
2 da ima završenu školu Nacionalne odbrane. Čin je alternativni, znači,
3 pukovnik/general. Znači taj... na tom mjestu. I platna grupa je broj 6.

4 P: Da li se ovom formacijom predviđa da je načelnik Uprave za
5 operativno-nastavne poslove ujedno i zamenik načelnika štaba?

6 O: Ne. To se vidi gore da je načelnik štaba ujedno zamenik komandanta, a
7 kod dužnosti načelnika Uprave za operativno-nastavne poslove nema takve
8 klauzule.

9 Sledeći nadnaslov je: "Odeljenje za operativne poslove", i to je Vaše
10 odeljenje. Da li...

11 O: Treba pomjerit!

12 G. PETRUŠIĆ: Ne, ne, ne. Molim Vas, možete podići ovaj dokument?

13 SVJEDOK: Sad je uredu.

14 G. PETRUŠIĆ: Da, sledeći naslov je: "Odeljenje za operativne poslove". Da
15 li je to Vaše odeljenje?

16 O: Da.

17 P: Pod rednim brojem 14, /nerazgovijetno/ sledeća strana, stoji:
18 "Načelnik (ujedno zamenik načelnika Uprave za operativno-nastavne poslove)".

19 Molim Vas da date komentar i po tom pitanju.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, da. Ja sam rekao na početku da je... sam postavljen na to
2 formacijsko mjesto i da sam bio ujedno zamenik načelnika uprave. I ovde su dati
3 isto elementi formacijski, i čin, i platna grupa.

4 P: A da li ste Vi nakon odlaska u Jasenice, odnosno zapadni deo fronta,
5 imali nekog ko je ostao na Vašem položaju u Glavnom štabu?

6 O: Moj položaj nije upražnjen. Ja sam i dalje to što stoji ovde u ovoj
7 formaciji. I rješavam neke zadatke na isturenom komandnom mestu Glavnog štaba...

8 P: Da li to znači...

9 O: ... a... Pardon!

10 P: Vi dakle samo niste fizički prisutni u štabu Glavnog štaba u Crnoj
11 Rijeci?

12 O: Da.

13 P: Da li su Vam... U Vašem obavljanju posla, da li ste se susretali sa
14 redovnim borbenim izveštavanjima, odnosno sa redovnim borbenim izveštajima?
15 Ukratko samo recite, pošto ćemo se kasnije baviti malo više.

16 O: Da, to su bili moji redovni poslovi.

17 P: Recite mi kome su upućivani ti borbeni izveštaji.

18 O: Borbeno izveštavanje se vrši na svim nivoima, od najnižeg, linijom
19 subordinacije: od brigada ka korpusima, od korpusa ka Glavnom štabu, od Glavnog
20 štaba ka vrhovnom komandantu, s tim da smo mi pribegli jednoj varijanti u cilju
21 bržeg i kvalitetnijeg informisanja korpusa, vazduhoplovstva i protivvazdušne
22 odbrane i centra vojnih škola. Mi smo te izvještaje, objedinjene, koji su išli

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vrhovnom komandantu slali i njima, i na isturena komandna mesta Glavnog štaba
2 koja su tad u funkciji.

3 P: Kada ste otišli na istureno komandno mesto na zapadni deo ratišta, da
4 li ste primali borbene izveštaje iz Glavnog štaba?

5 O: Da.

6 P: Da li znate ko je potpisivao te borbene izveštaje?

7 O: U redovnoj proceduri, načelnik štaba.

8 P: Na tom delu ratišta, na tom isturenom komandnom mestu, već od oktobra
9 se nalazi načelnik štaba Manojlo Milovanović. Da li znate sa čijim potpisom
10 stižu ti borbeni izveštaji?

11 O: Pošto to ide šifrom, u donjem lijevom uglu telegrama stoji blok
12 potpis. Znači, načelnik Glavnog štaba, general potpukovnik Manojlo Milovanović,
13 ali bez potpisa.

14 G. PETRUŠIĆ: Ja bih Vas molio dokument P51.

15 P: Molim Vas, pogledajte prvu i zadnju stranu ovog akta i recite nam da
16 li je to jedan od borbenih izveštaja?

17 O: Da, ovaj sam ja pisao.

18 P: Dobro. O tome ćemo nešto kasnije.

19 G. PETRUŠIĆ: A, gospodine predsjedavajući, ja bih sad predložio pauzu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Hvala Vam, gospodine Petrušić.

2 Sada ćemo napraviti pauzu od 25 minuta.

3 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

4 ... Početak pauze u 10.29h

5 ... Sjednica nastavljena u 10.57h

6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

7 Izvolite sjesti.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Petrušiću, izvolite.

9 G. PETRUŠIĆ: Hvala, gospodine predsjedavajući.

10 P: Gospodine generale, rekli ste da je ovo redovni borbeni izveštaj i da
11 je u blok potpisu: "Zastupa načelnika štaba general major Radivoje Miletić".
12 Datum je 24.07.1995. godine. U engleskoj verziji taj blok potpis je na zadnjoj
13 strani.

14 Recite mi, Vi ste tada bili u Glavnom štabu?

15 O: Da.

16 P: Da li Vi znate da li je general Miletić zastupao načelnika štaba
17 Manojla Milovanovića u tom vremenu?

18 O: On nije bio zastupnik. Da bi neko bio zastupao neko upražnjeno
19 formacijsko mesto, privremeno ili zamenjivô nekoga privremeno sprečenog da
20 obavlja svoju dužnost, on bi morao imati za to naredbu. Znam sigurno da general
21 Miletić nije imao naredbu o zastupanju.

22 P: Također ste rekli, u redu 27... na strani 27 - pardon - da su - kada
23 je general Milovanović bio na isturenom komandnom mestu, a tamo ste bili i Vi u
24 jednom periodu u jesen 1994. godine - da su na IKM dolazili borbeni izveštaji sa
25 blok potpisom načelnika štaba Manojla Milovanovića. Možete li nam reći do

26

27

28

29

30

1 kada je trajala ta praksa dolaska redovnih borbenih izvještaja sa blok potpisom
2 Manojla Milovanovića?

3 O: U decembru 1994., kada smo prešli u Drvar, svako jutro - kao i u
4 komandama korpusa, tako je bilo i na IKM-u - čekao je izvještaj, ovakav, na
5 stolu kod generala Milovanovića. Dok smo pili jutarnju kafu, on je čitao
6 izvještaj, gdje je prisutan general Marić i ja, i on kaže - oprostite, moram
7 biti malo vulgaran: "Šta mene ovaj Miletić zajebava!" Kad smo mi upitno
8 pogledali, on kaže: "Kako ja mogu sam sebi da šaljem izvještaj?" Jer u blok
9 potpisu je bilo: "Načelnika štaba general potpukovnik Manojlo Milovanović", i
10 dobija on na svoj IKM kao general Milovanović.

11 Šta se posle toga desilo, da li je bilo nekih usmenih naredjenja, ja ne
12 znam, ali posle je postojala praksa da u blok potpisu stoji: "Zastupa načelnika
13 štaba general major Radivoje Miletić". Mada je po meni i po propisima
14 prikladnije bilo da je pisalo "po odobrenju" načelnika štaba.

15 P: Da li ste još nešto hteli reći? Da li sam Vas prekinuo?

16 O: Ne.

17 G. PETRUŠIĆ: Molio bih dokaz PD1194.

18 P: Vama će se, generale, pojaviti na monitoru taj dokument. To je
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dokument 5D1194. U engleskoj verziji strana 24, a u srpskoj 43.

2 Molim Vas, možete staviti samo ovu stranu koja počinje sa brojem 65,
3 srpska verzija, a to je 43. strana. Tako, odlično. Engleska verzija je dobra.

4 Molim Vas, podignite englesku verziju, podignite još, da se vidi kraj...

5 Odlično!

6 P: Generale, ovaj dokument, ovo je pravilo službene prepiske i
7 kancelarijsko poslovanje u Vojsci Jugoslavije iz 1994. godine. Pod tačkom 10, a
8 u paragrafu 65 stoji "Potpisivanje akata". Ja bi Vas molio da se zadržite na
9 prva tri pasusa i da date svoj komentar. Pročitajte u sebi taj...

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodin McCloskey.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ulažem prigovor na relevantnost, osim
12 ako se može utvrditi osnova po kojoj bi se ovaj dokument Vojske Jugoslavije
13 mogao primjenjivati na juli 1995. Dakle, pitanje je osnova.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Da počnemo sa ove posljednje
15 dvije tačke na koje je ukazao gospodin McCloskey. Da li se to i dalje
16 primjenjivalo na juli 1995.? Možda biste mogli da postavite takvo pitanje
17 svedoku, gospodine Petrušić, ako to želite, jer onda bi pitanje relevantnosti
18 prirodno proizilazilo iz toga.

19 G. PETRUŠIĆ:

20 P: Gospodine generale, čuli ste sugestiju, odnosno pitanje predsednika
21 Veća, pa odgovorite da li su se ovi propisi primenjivali u Vojske Republike

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Srpske u julu 1995.?

2 O: Časni Sude, mi smo primenjivali ovo uputstvo.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li i dalje osporavate relevantnost
4 ovog dokumenta?

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ne, naravno, ne.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Izvolite, nastavite.

7 G. PETRUŠIĆ: Molim Vas da se u elektronsku sudnicu stavi dokument
8 5D1198, kako bimo otklonili svaku relevantnost ovog prigovora.

9 P: Gospodine generale, da li se ovaj dokument izdat od strane načelnika
10 Uprave za operativno-nastavne poslove, pukovnika Radivoja Miletića, od
11 12.03.1995. odnosi upravo na propis kancelarijskog poslovanja o kome je
12 prethodno bilo reči?

13 O: Da, ovde je u pitanju propratni akt koji prati 21 komad ovih
14 uputstava za kancelarijsko poslovanje i potčinjene moraju jedinice kojima se
15 šalje da potpisom potvrde prijem ovoga uputstva, a ono se šalje radi primjene.

16 G. PETRUŠIĆ: Sada bih molio da se vratimo na dokument 5D1194. Dakle,
17 srpska verzija je strana 43, a engleska 24.

18 P: Dakle, moje pitanje je bilo hoćete li nam dati komentar ovog pravila
19 65.

20 O: Ova tačka po pravilu 65ter, uputstva o kancelarijskom poslovanju,
21 govori o potpisivanju akata koja nastaju u komandi jedinice, ili ustanove, i da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ista potpisuju starješine komandne jedinice ili načelnici ustanova, i daje
2 mogućnost da u odsutnosti tih starešina akta potpisuje formacijski zamenik,
3 odnosno zastupnik.

4 I u drugom pasusu može... daje mogućnost starješini komande, odnosno
5 ustanove, pravo potpisivanja akta, dakle, da ga prenese na lice u svojoj komandi
6 ili ustanovi na koje je prenio određene poslove iz svoje nadležnosti. Ovde je
7 bildovano.. se posebno naglašava da ovlašćeno lice ne može prenositi ovlašćenje
8 na nekog drugog.

9 P: Ako se vratite na formaciju koju ste imali prilike videti, formaciju
10 Glavnog štaba i postavite odnos između načelnika štaba, Glavnog štaba Manojla
11 Milovanovića i načelnika Uprave za operativno-nastavne poslove, generala
12 Miletića, ovaj prvi stav ovog akta, obzirom da govori o formacijskom zameniku i
13 zastupniku, da li se može primeniti na tu situaciju?

14 O: Po formaciji, načelnik uprave nije zamenik niti zastupnik , ali je
15 pravo načelnika štaba da prenese na najstarijeg u štabu ovlašćenje potpisivanja.
16 Mada, opet kažem, u onom izveštaju što smo videli, dnevnom, ono nije najbolja
17 formulacija. Ono je nespretno napisano "zastupa". Izvinjavam se.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja mogu da osetim stres i napetost u
19 glasu prevodilaca. Molim Vas, usporite. Oni već imaju vrlo, vrlo težak posao.

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Među svim ljudima ovdje na ovom Međunarodnom sudu prevodioci imaju
2 najstrašnji posao. Sjede u tim malim kabinama i moraju da prate ono što im mi
3 prezentiramo. Molim Vas, pokušajte da to shvatite i da olakšate njihove živote.

4 SVJEDOK: Trudićemo se.

5 G. PETRUŠIĆ:

6 P: Obzirom da ste bili sa generalom Milovanovićem na tom isturenom
7 komandnom mestu, da li je general Milovanović mogao obavljati i da li je
8 obavljao svoje redovne dužnosti načelnika štaba?

9 O: Da, to vrijedi i za načelnika štaba i za komandanta, na svim nivoima.

10 P: Da li je u tom vremenu, dok je bio na zapadnom ratištu, general
11 Milovanović mogao imati kontakte sa generalom Mladićem?

12 O: Da, imao je svakodnevno kontakte. Zaštićenom vezom preko KZU63.

13 P: I da li je sa ostalim članovima štaba ili komande mogao imati takve
14 veze?

15 O: Da.

16 G. PETRUŠIĆ: Ja bih Vas molio za dokument 5D1278.

17 P: Gospodine generale, ovo je jedan presretnuti razgovor od 18.04.1995.
18 godine u 09.46h i ja bih Vas molio da ga pročitate i prokomentarišete.

19 O: Je l' naglas?

20 P: Pročitajte u sebi.

21 O: Ovde načelnik Uprave za operativno-nastavne poslove izvještava

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 načelnika štaba. Ovdje je konstatacija da se vjerovatno nalazi u Sanskom Mostu,
2 da na bojištima nema posebnih problema, a da snage Drinskog i Istočno-bosanskog
3 korpusa na području planine Majevice, kako se kaže ovde, nis... uglavnom nisu
4 ništa radile.

5 P: Da li, dakle, general Milovanović može imati potpun uvid u sva
6 dešavanja u štabu ceneći ovaj dokument?

7 O: Pa, pored onih dnevnih borbenih izveštaja, koji su cjeloviti sa
8 stanjem u 17.00h svakog dana, i pojedinačnom komunikacijom sredstvima veze,
9 nadležne starješine su dolazile do određenih saznanja u zonama odgovarajućih
10 korpusa.

11 G. PETRUŠIĆ: Ja bih molio dokument 5D1222. Ovo je dokument komande
12 Hercegovačkog korpusa od 01.08.1995. godine, upućena Glavnom štabu Vojske
13 Republike Srpske na ličnost generala Mladića, upućen od strane komandanta
14 Hercegovačkog korpusa Radovana Grubača.

15 P: Da li Vi znate gde se tada nalazi general Mladić?

16 O: Pa, piše ovde: "Glavnom štabu VRS; 2. krajiški korpus; Na ličnost
17 generala Mladića." On se nalazi na komandnom mestu 2. krajiškog korpusa.

18 P: Da li se na tom terenu nalazi i general Milovanović?

19 O: Pa, na tom dijelu, ali da li je trenutno tu, ne znam.

20 P: I moje pitanje je, pogledajte ovaj....

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Čekajte, preklapate se ponovo!

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PETRUŠIĆ:

2 P: Moje pitanje je, dakle: da li su komandanti korpusa mogli slati
3 izveštaje direktno komandantu ili načelniku štaba i kada se oni nisu nalazili na
4 komandnom mestu u Crnoj Rijeci?

5 O: Da. Ovde je slučaj da general Grubač, komandant Hercegovačkog korpusa
6 ima zahtjev da jedinice Sarajevsko-romanijskog korpusa posjednu neke objekte, a
7 da bi se to ostvarilo, Sarajevsko-romanijskom korpusu treba neko da naredi ko je
8 nadležan da izdaje zadatke i naređenja.

9 P: Možete reći zašto ovo nije upućeno u Glavni štab u Crnu Rijeku?

10 O: Očigledno je da komandant korpusa...

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sačekajte! Da, gospodine McCloskey.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Glavni štab se navodi ovdje na spisku
13 onih kojima se upućuje dokument. Mislim da je pogrešno formulisano pitanje.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo da provjerimo.

15 Da, barem na prevodu na engleski, mi imamo Glavni štab Vojske Republike
16 Srpske.

17 G. PETRUŠIĆ:

18 P: Zašto nije upućeno samo Glavnom štabu?

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor, ovo je sugestivno pitanje. To
20 je problem sa sugestivnim pitanjima.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, to jeste sugestivno pitanje. Možete
2 lako preformulisati to pitanje.

3 G. PETRUŠIĆ: Čini mi se da ovo pitanje nije sugestivno samim tim što je
4 u njemu sadržano pitanje. Nije sadržan odgovor, ali dobro.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Slušajte, ovaj dokument govori sam za
6 sebe. Navodi se lista onih kojima je upućen ovaj dokument i nije Vam potreban
7 svjedok da Vam potvrdi kome je upućen ovaj dokument. Ako pitanje iz toga
8 proizilazi, postavite ga, a inače nemojte da uzalud trošimo vrijeme.

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, mislim da je
10 ponovo riječ o nesporazumu. Pitanje nije bilo o tome kome je upućen dokument,
11 već zašto taj dokument nije upućen samo Glavnom štabu.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] /nerazgovijetno/

13 PREVODILAC: Nije uključio mikrofon.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvinjavam se. Gospodine Obradović, ako
15 pogledate ovaj dokument, vidite kome je upućen ovaj dokument. Pored Glavnog
16 štaba tu se pominje 2. krajiški korpus i na ličnost generala Mladića. Zašto je
17 to upućeno i na ove druge dvije adrese, dakle, 2. krajiškom korpusu i generalu
18 Mladiću na ruke, ako to znate?

19 SVJEDOK: Prvo, Glavni štab i štab Glavnog štaba treba da ba... da bude
20 upoznat o dešavanju. Mi pratimo stanje na ratištu cijelom i treba da budemo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 opoznati... upoznati sa zahtjevom Hercegovačkog korpusa.

2 Odluku ili naređenje Sarajevsko-romanijskom korpusu može izdati samo
3 komandant. Komandant Hercegovačkog korpusa zna da je general Mladić njegov prvi
4 pretpostavljeni komandant na komandnom mestu 2. krajiškog korpusa. Dakle, njemu
5 upućuje da bi naredio komandantu Sarajevsko-romanijskom korpusu, a Glavnom štabu
6 da mi pratimo situaciju... da možemo pratiti.

7 To bi bio moj odgovor, časni Sude.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Da, izvolite, gospođu Fauveau.

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Samo jedna ispravka. U transkriptu, na
10 stranici 36, red 16, ovdje se kaže da se "prati razvoj", a svjedok je rekao da
11 se prati situacija.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A šta znači "prati situaciju"?

13 GĐA FAUVEAU: *Follow the situation.*

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Moj prigovor. Ovo je sada nešto što bi
15 trebalo biti predmet argumenata, a ne -

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, ali postoji razlika, prema gospođi
17 Fauveau, između "*follow the situation*", praćenje situacije i "*monitor the*
18 *development*", nadziranja razvoja. Možemo sada nastaviti.

19 Vaše sljedeće pitanje, gospodine Petrušić.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PETRUŠIĆ:

2 P: Gospodine generale, imate li saznanja da su predstavnici komande
3 Glavnog štaba održavali sastanke sa civilnim državnim rukovodstvom Vlade
4 Republike Srpske?

5 O: Da.

6 P: Da li znate ko su bili predstavnici Vojske koji su učestvovali na tim
7 sastancima?

8 O: Najčešće su to bili komandanti i pomoćnici, ali u određenim
9 situacijama smo išli kao ekipa, znači, ne pojedinac, nego... zavisi šta se
10 raspravljalo na Vladi ili...

11 P: Da li je general Milovanović odlazio na te sastanke?

12 O: Jeste.

13 P: A da li znate da li je u odsustvu generala Milovanović, general
14 Miletić kao pojedinac odlazio na te sastanke?

15 O: Ne znam ni jedan konkretan primjer, ali /?je/ moguće.

16 P: Da li Vi imate saznanja o određenim nadležnostima UNPROFOR-a na
17 prostoru Republike Srpske, odnosno, onom prostoru koji je kontrolisala Vojske
18 Republike Srpske?

19 O: Nisam poznavao detalje, ali znam da je njihova uloga mirovna, je l',
20 mirovne snage sa određenim ovlaštenjima.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Problem je u tome da li ste na istoj
22 talasnoj dužini, da li se razumijete, Vi, gospodine Petrušić, i svjedok, kada je

23

24

25

26

27

28

29

30

1 riječ o značenju riječi "nadležnost"? Da li biste mogli da budete malo
2 precizniji. Drugim riječima, da li mislite na neka druga pitanja od onih na koje
3 se poziva svjedok? Možete slobodno da postavite drugo pitanje ako želite da
4 budete sigurni da ste na istoj talasnoj dužini.

5 G. PETRUŠIĆ: Gospodine generale, da li je, dakle, u sklopu svojih
6 poslova kao načelnik Uprave za operativno-nastavne poslove general Miletić imao
7 tu ulogu prisustvovanja Vlade Republike Srpske i slično?

8 O: Ne.

9 P: Vi ste došli 1994. u Glavni štab. I ko Vas je primio u Glavni štab?

10 O: U Glavnom štabu tad nije bio načelnik Uprave za operativno-nastavne
11 poslove. On je bio na zapadnom ratištu, a mene je primio načelnika štaba general
12 Milovanović.

13 P: Što Vam je tom prilikom general Milovanović ponudio kao mogući Vaš
14 posao?

15 O: Nije mi odmah ponudio, nego sam nakon dva ili tri dana išao sa
16 generalom Milovanovićem, generalom Tolimirom i pukovnikom Magazinom na Pale na
17 sastanak sa načelnikom štaba UNPROFOR-a - mislim da se zvao Brickman, general
18 Brickman.

19 Posle toga general Milovanović mi je dao zadatak da obradim taj
20 sastanak. Ja sam to uradio. On mi je tad rekao da je mislio, pošto pukovnik
21 Magazin ide u penziju, da me postavi na njegovo mjesto, al' da je promjenio
22 odluku.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Izvinjavam se, ali ovo što je izišlo u
2 transkriptu, "procesiranje sastanka" ili "obrada sastanka", po mom mišljenju, to
3 nema nikakvog značenja.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je verovatno pitanje prevoda. Ako
5 biste to mogli pojasniti sa svjedokom, molim Vas. Možda Vi bolje znate koje
6 riječi je upotrijebio svjedok, koju terminologiju i kako bi se to moglo ponovo
7 prevesti na isti ili različit način, kako bismo bili u poziciji da znamo.

8 Dakle, ovde imamo: "Nakon toga, general Milovanović me je zadužio", i u
9 transkriptu piše "sa, "processing this meeting, "procesiranjem, obradom tog
10 sastanka, što sam i učinio."

11 Da, gospodine Obradović.

12 SVJEDOK: Dakle, moj zadatak je bio, časni Sude, pod pojmom obra... da
13 obradim. Ja sam napisao tok sastanka i zaključke, i kad sam mu to dao, on je
14 kaz... mi saopštio da je mislio da mene angažuje na tim zadacima, al' da je
15 promjenio - ne znam iz kojih razloga - odluku. I tad je doveden potpukovnik
16 Đurđević Miloš na tu dužnost.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, obrada znači prisustvovanje i
18 izveštavanje o tome.

19 Možete nastaviti. Pređite na sledeće pitanje, gospodine Petrušić.

20 G. PETRUŠIĆ:

21 P: Spomenuli ste ovde i jedno ime, potpukovnik Milo Đurđević... je tako
22 ušlo u zapisnik. Da li nam možete reći -

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Miloš Đurđić, potpukovnik Miloš Đurđić.

2 P: Da li je, dakle - da se vratimo na ove sastanke s UNPROFOR-om - u
3 odsustvu, po Vašim saznanjima, u odsustvu generala Miletića... generala
4 Milovanovića, tada pukovnik Miletić prisustvovao tim sastancima sa UNPROFOR-om?

5 O: Ja nemam saznanja, ali znam da se vodilo računa o rangu prisutnih sa
6 jedne i sa druge strane. Ako je...

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] /nerazgovijetno/
8 PREVODILAC: Mikrofon predsjedavajućem sudiji nije uključen.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Obradović.
10 Treba da ponovite svoj odgovor jer je bio problem koji je spriječio prevodioca
11 da čuju ono što ste Vi rekli.

12 Gospodine Petrušić, da li znate na šta se žale prevodioci? Vratimo se
13 onda na Vas, gospodine Obradović. Ovdje stoji:

14 "Nemam saznanja o tome, ali znam da..." i nastavite od tog trenutka.

15 SVJEDOK: Znam da se vodilo računa, ako zas... sastanak zakazuje
16 načelnika štaba UNPROFOR-a, onda na sastanke ide načelnik Glavnog štaba Vojske
17 Republike Srpske. Ako sastanak zakazuje komandant, onda ide komandant. A da li
18 je general Miletić, o...odnosno tada pukovnik išao na sastanke, ne...nemam
19 saznanja.

20 P: Da li su se u komandi, dakle Glavnog štaba Vojske Republike Srpske
21 održavali jutarnji sastanci komande?

22 O: Da.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Možete nam reći ko je prisustvovao tim sastancima komande?
2 O: Ako sastanak vodi komandant, onda su prisutni pomoćnici i načelnici
3 uprava. Ako je sastanak štaba, onda starješine štaba.
4 P: /?Rekli/ ste uprave. Na koje uprave mislite?
5 O: Mislio sam na ove uprave, samostalne i načelnik Uprave za operativno-
6 nastavne poslove koja nije samostalna jer je načelnik Uprave najčešće i vodio
7 zapisnike sa tih sastanaka.
8 G. PETRUŠIĆ: /nerazgovijetno/ jedan dokument 5D1021.
9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Možemo li da razjasnimo ko je taj, ko
10 su ti nezavisni entiteti? Mislim da je to drugi ili treći put da se to spominje.
11 Mislim da to nije jasno o čemu se govori.
12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Obradović, možete li odmah da
13 objasnite?
14 SVJEDOK: Je l' to uprava? Kažete entitet? Nisam razumeo.
15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] /nerazgovijetno/
16 PREVODILAC: Mikrofon predsjedavajućeg sudiije nije uključen.
17 G. PETRUŠIĆ: Gospodine generale, kad govorite o jutarnjim sastancima i
18 kad govorite o samostalnim upravama, kad govorite o pomoćnicima komandanata,
19 molim Vas da se vratimo na to pitanje i da nam objasnite na koje samostalne
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 uprave mislite? Da ne sugerišem, recite nam koje su to samostalne uprave.

2 O: Samostalne uprave su bile Uprava za plan, razvoj i finansije, i
3 Uprava vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane. Uprave koje nisu bile
4 samostalne, bila je jedna Uprava za operativno-nastavne poslove u štabu, bila je
5 Uprava bezbednosti i Obaveštajna uprava u Sektoru za bezbednosno-obaveštajne
6 poslove.

7 P: I da završimo s ovim, ove dve uprave za plan i finansije i za
8 vazduhoplovstvo, kome su one podređene direktno?

9 O: One su direktno vezane za komandanta Glavnog štaba.

10 P: A druge dve uprave u kojima...

11 O: Za načelnik...

12 P: Moment, moment, moment! Druge dve uprave o kojima govorite, Uprava
13 bezbednosti i Uprava za obaveštajne poslove, kome su one, odnosno u čijem su one
14 sastavu?

15 O: Te dvije uprave su u sastavu Sektora za obaveštajno-bezbednosne
16 poslove i potčinjene su načelniku tog sektora.

17 P: /?Ko je bio/ načelnik?

18 O: General Tolimir.

19 P: I dakle, da li je to uži deo komande?

20 O: Uži dio komande su pomoćnici komandanta.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PETRUŠIĆ: Ne znam da li je tužilac zadovoljan sa ovim objašnjenjem
2 ili hoće dalje da raspravljamo i detaljišemo o ovoj strukturi? Dobro, pređimo
3 onda na dokument 5D1021.

4 GĐA SEKRETAR:[simultani prevod] Dokument je već na ekranu.

5 G. PETRUŠIĆ:

6 P: Gospodine generale, ovo je dokument Glavnog štaba od 17.07.1995.
7 godine, sa potpisom generala Mladića. Možete li nam reći - blok potpisom
8 generala Ratka Mladića.

9 Možete li nam reći, prvo, da li je to dan kada ste se Vi vratili u
10 Glavni štab sa bolovanja?

11 O: Da, ja sam se vratio u Glavni štab 17.07. popodne.

12 P: Pogledajte ovaj prvi i drugi pasus ovog naređenja. Moje pitanje je da
13 li Vam sjećanje i ovaj dokument... da li Vam govore... da li se sećate da li je
14 general Milovanović bio prisutan tog 20.07. u Crnoj Rijeci.

15 O: Iz ovog akta se vidi da, pored ovoga ispraćaja i svečanog dijela,
16 komandant naređuje komandantima korpusa da pripreme kratko referisanje po
17 određenim pitanjima. To je u drugom pasusu. Ovo referisanje održano je u Crnoj
18 Rijeci i bio je prisutan general Milovanović.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li se, ako se sećate, ostalih učesnika tog referisanja?

2 O: Mislim da komandant Istočno-bosanskog korpusa nije bio, bio je
3 načelnik štaba njegov. Ostali komandanti korpusa, ako se dobro sećam, su bili
4 prisutni, a referisanje je vodio načelnik štaba jer je komandant bio odsutan.

5 G. PETRUŠIĆ: Dobro, ovaj dokument nam više neće trebati.

6 P: Možete li nam reći koja je funkcija načelnika štaba i da li ju je
7 general Miletić preuzeo i obavljao u julu i avgustu 1995. godine?

8 O: General Miletić je... general Miletić je u tom periodu preuzeo
9 odgovarajuće poslove u okviru štaba - organizacije rada, starješina koje su tu
10 ostale, a nisu sa generalom Milovanovićem.

11 P: Možete li biti malo detaljniji?

12 O: Ono što je preuzeto, vezano je za potpisivanje ovih izvještaja,
13 dnevnih, borbenih, i organizacija rada štaba na komandnom mestu.

14 P: A da li su ostale funkcije načelnika štaba, da li je i ostale
15 funkcije načelnik štaba nekom predao?

16 O: Ja mislim da nije i nema razloga, jer mi smo u vojsci često koristili
17 jednu floskulu i kažemo: tamo gde je komandant, tu je i komandno mesto.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tamo gde je načelnika štaba, tu mu je mjesto jer pokretni centri veze i
2 stacionarni centri veze obezbeđuju veze sa potčinjenim jedinicama. I loš
3 komandant ne bi, ili načelnik štaba organizovao veze kad ima mogućnosti sa
4 pozicija na kojima se nalazi. A...

5 P: Imate li saznanja... Da, izvolite.

6 O: A kad se radi o isturenim komandnim mestima, ona često mogu bit na
7 komandnom mestu potčinjene jedinice, znači, komandi korpusa. I tad se koristi
8 infrastruktura veza koje postoje na komandnom mestu korpusa.

9 A kad nije takav slučaj, po propisima, na isturenom komandnom mestu se
10 organizuju iste veze kao i na osnovnom komandnom mestu, samo u manjem obimu, a
11 to znači prema pretpostavljenom, po planu pretpostavljene komande, prema
12 potčinjenim komandama i prema svom komandnom mestu, znači, osnovnom.

13 To su veze koje se organizuju na isturenom komandnom mestu.

14 P: Da li je takve veze general Milovanović imao na zapadnom delu ratišta
15 od oktobra 1994., prema Glavnom štabu?

16 O: Da. Često sam bio u poziciji da komuniciram s komandantom o situaciji

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 na tom prostoru u slučajevima kada se general Milovanović ne bi vratio do
2 utvrđenog vremena na istureno komandno mesto. Ta je veza bila zaštićena krypto-
3 zaštitnim uređajem 63.

4 P: Ako Vas ja dobro shvatam, general Milovanović je imao i prema
5 potčinjenim jedinicama mogućnost uspostave veze.

6 O: Da.

7 P: Gospodine generale, je li imate Vi saznanja o humanitarnim konvojima
8 i o prolasku humanitarnih konvoja preko teritorije pod kontrolom Vojske
9 Republike Srpske?

10 O: Pa, ti konvoji su prolazili sa različitih strana - da li sa pravca
11 Beograda, Zagreba ili Sarajeva - zavisi gde su upućivani.

12 P: Načelno, da li je uprava... Odnosno, povlačim to. Da li znate ko je
13 odlučivao o prolasku humanitarne pomoći?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite gospodine McCloskey.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je jedno veliko područje i jedan
16 veliki vremenski period. U ključnim vremenskim periodima, kako sam ja shvatio,
17 ovaj oficir nije bio prisutan, tako da što se tiče tog vremenskog perioda o
18 kojem se govori, ne znam koja je relevantnost za godinu 1993.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Idemo onda jedno po jedno.

20 Da li razumijete engleski?

21 O: Ne.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda, molim Vas da skinete slušalice.

23 Gospodine Petrušić, koja je relevantnost 1993. godine? Tog vremenskog
24
25
26
27
28
29
30

1 perioda za Vašu tezu? Ja neću da ja odgovorim na to pitanje. Molim Vas govorite
2 u mikrofون.

3 [Pretnosno vijeće i sekretar se savjetuju]

4 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Uz Vašu dozvolu, možda da ja razriješim
5 problem?

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

7 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Mislim da se pitanje ne odnosi na 1993.
8 godinu jer u 1993. godini svjedok nije bio u Glavnom štabu. Pa ne vidim zašto
9 tužilac govori i zašto uopšte spominje tu godinu.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Upravo je to razlog moga prigovora. Ja
11 ne mogu da zaključim o čemu govori, o kojoj godini govori i kakva su njegova
12 saznanja o ovom komandnom mestu. Nema osnove za ovo pitanje, a ne spominje se
13 niti neki vremenski period. Molim da se to onda suzi i svede na jedan vremenski
14 period i onda možda nećemo imati prigovora.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete li onda tačno da označite
16 vremenski period koji Vas zanima i o kome bi svedok mogao da odgovori na Vaše
17 pitanje?

18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, mislim prije
19 svega, u svetlu onoga što sam juče rekla, treba poznavati proceduru kako bi se
20 moglo komentarisati o 1995. godini i vidjeti da li je bilo promjena. Svakako,
21 šta se dešavalo u Glavnom štabu Vojske Republike Srpske pod kraj 1994. godine, a
22 to je vrlo blizu vremenskog perioda koji nas zanima u našoj tezi odbrane.

23 [Sudije vijećaju]

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možemo to pojednostaviti. Prvo pitanje
25 Vam je bilo postavljeno, gospodine Obradoviću, na koje ste Vi

26

27

28

29

30

1 odgovorili, a to je pitanje bilo...Pokušat ću da svima pojednostavim. Prvo,
2 postavljeno Vam je gospodine Obradoviću, prvo pitanje. "Gospodine generale, da
3 li imate ikakvih saznanja o humanitarnim konvojima i prolasku humanitarnih
4 konvoja preko teritorija koje je bilo pod kontrolom Vojske Republike Srpske?"

5 Vi ste, prema transkriptu, odgovorili na sledeći način: "Ti konvoji su
6 dolazili iz raznih pravaca - iz Beograda, Zagreba, Sarajeva - zavisno od toga
7 gde su upućeni."

8 Zatim, sljedeće pitanje na koje još nemamo odgovor, ono je bilo
9 sljedeće: "Da li znate ko je donosio odluke koje su se ticale prolaska
10 humanitarne pomoći?"

11 Iz onoga što se odvijalo, ja sam zaključio da ste Vi stupili u taj dio
12 aktivnosti koji su ticali humanitarnih konvoja u određenom trenutku. Počnimo od
13 toga.

14 Došao je takav trenutak da ste Vi na neki način počeli da sudjelujete u
15 tome ili ste barem sa time bili upoznati. U tom trenutku da li ste znali ko je
16 donosio odluke o prolasku humanitarne pomoći?

17 SVJEDOK: Odluke je donosio komandant.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete li nam reći, uz neku preciznost,
19 kad ste prvi puta počeli da sudjelujete i kada ste saznali kako je to područje
20 funkcionisalo? Da li je to bilo 1994.? Ako je to slučaj, u kojem djelu 1994. je
21 to bilo?

22 O: Pa, odma na početku, čim sam došao u Glavni štab.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Možete li nastaviti odavde,
2 gospodine Petrušić? Znaete šta brine gospodina McCloskeyog. Čuli šta je rekla,
3 odnosno objasnila gospođa Fauveau, čime bi trebalo da se bavite. Odatle počnite.
4 Izvolite.

5 PREVODILAC: Mikrofon nije uključen.

6 G. PETRUŠIĆ: Molio bi dokument 5D884.

7 P: Generale, molim Vas, da li Vi na ovom dokumentu... blok potpis ovog
8 dokumenta je general Nikolai. Da li Vi na ovom dokumentu rukom ispisane parafe
9 možete prepoznati?

10 O: Da.

11 G. PETRUŠIĆ: Ja bih molio sudskog poslužitelja da svedoku da olovku
12 kojom može pisati po ekranu, monitoru, da nam zaokruži te parafe.

13 P: Moment, gospodine generale. Na ovom dokumentu koji se nalazi na
14 desnoj strani monitora zaokružite ova dva parafa za koje kažete da ih
15 prepoznajete. Pored...

16 O: Ovaj kojeg sam zaokružio je...

17 P: Pored njega stavite broj 1...

18 O: [obilježava]

19 P: ... i recite čiji je to paraf.

20 O: Ovo je paraf generala Tolimira.

21 P: Zaokružite drugi paraf i pored njega stavite broj 2. Čiji je ovo
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 paraf?

2 O: [obilježava]

3 P: Čiji je ovo paraf?

4 O: Ovo je paraf komandanta Glavnog štaba generala Ratka Mladića.

5 P: Da ne bude zabune, Vi ste u okviru ovog parafa zaokružili i ono što

6 je ćiriličnim pismom napisano kao "da".

7 O: Da. Iznad parafa, da.

8 P: Ja bih molio sudskog poslužitelja da dâ drugu olovku. Gospodine

9 generale, sačekajte. To što je napisano ćiriličnim pismom i označeno je kao

10 "da", zaokružite samo to.

11 P: Stavite broj 3.

12 O: [obilježava]

13 P: Dakle, da bude potpuno jasno, u onom što bi trebalo da predstavlja

14 krug označen sa brojem 2 je paraf generala Mladića. Da li je to tako?

15 O: Da.

16 P: Također na ovom dokumentu na sredini je ćirilično napisano "da".

17 Možete li nam reći šta znači?

18 O: Nije mi jasno je li pitate ovo što sam označio brojem 3?

19 P: Da, upravo to.

20 O: Ovde komandant daje saglasnost obrađivaču pukovniku Đurđiću da je to

21 prihvaćeno i da može pristupiti izradi akta.

22 P: Na sredini ovog akta, također ćiriličnim pismom, je upisana primedba

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pukovnika Miloša Đurđića. Možete li nam je pročitati?

2 O: Piše: "Kapetan... kapetan Novaković, podatke za ove... za ovo
3 kretanje hitno" - pa je podvukao to hitno - "javite telefonom kontrolnim
4 punktovima." U potpisu je pukovnik Miloš Đurđić.

5 P: PO Vašem znanju koje Vi imate iz Uprave, a pomenuli ste obrađivača
6 akta, kad imamo ovaj dokument, šta se dalje s njim radi u odeljenju pukovnika
7 Đurđića?

8 O: Časni Sude, ako dozvolite da prokomentarišem i ovo gore što je
9 ispisano olovkom?

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Svakako.

11 SVJEDOK: Ovde gore, vjerovatno ovaj kapetan Novaković je ubilježio na
12 ovaj akt da su obaviješteni: Čaura u 11.35h, Domar u 11.38h i Breša u 11.40h. To
13 su tajni nazivi jedinica koje je trebao kapetan Novaković obavijestiti zbog
14 hitnosti telefonom.

15 P: Gospodine generale, pukovnik Đurđić Miloš, u kom odeljenju je on bio?

16 O: Rekao sam Vam na početku, on je došao na dužnost načelnika Odeljenja
17 za civilne poslove.

18 P: Da li znate ko je bio njegov pretpostavljeni?

19 O: To odeljenje je bilo vezano za Kabinet, dakle, vezan je za
20 komandanta.

21 P: Hoćete reći komandant Glavnog štaba?

22 O: Da. Da, komandanta Glavnog štaba. Izvinjavam se što n...

23 G. PETRUŠIĆ: Dobro, ovaj dokument možemo skloniti. Molim Vas dokument
24
25
26
27
28
29
30

1 846. Da, da, da. Pre nego što sklonite...

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da.

3 G. PETRUŠIĆ: ...stavite u donjem desnom uglu današnji datum i Vaš paraf.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, mogu i da zamislim. Da prvo

5 pohranimo dokument prije nego što nastavite. Gospodine Obradović, morate

6 potpisati dokument i staviti datum. Možete da to uradite ili u dnu ili u vrhu

7 strane. Šta Vam više odgovara.

8 SVJEDOK: Je l' danas 13-i?

9 G. PETRUŠIĆ: 14-i.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Danas je 14-i.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da čujemo razjašnjenje. Što svjedok

12 misli, ko je napisao ovaj šifrovani dokument Čaura? /prevod engleskog

13 transkripta: "ko je napisao Čauru i šifrovane dokumente?"/ Možda ćemo tako

14 dobiti na vremenu.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine McCloskey.

16 SVJEDOK: [obilježava]

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To ćemo pohraniti.

18 G. PETRUŠIĆ: Na tužiočevo pitanje, ja mislim da je svedok odgovorio i

19 rekao je da misli da je to napisao kapetan Novaković, strana 51, red 15.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li se slažete s ovim, gospodine

21 McCloskey?

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U tome je bilo razjašnjenje. Ne znam

23 otkud mu to i mislio sam da se možda mislilo na Đurđića.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Sad je jasno. Možete li to da

25 potvrdite, gospodine Obradoviću tako da mi možemo nastaviti?

26 SVJEDOK: Da, da, ja sam rekao je l' i ovaj nalog pukovnika Đurđića i

27 kapetanu Novakoviću? I poslô mi je ovaj akt i on je ubilježio kad je koju

28 jedinicu obavijestio.

29

30

1 G. PETRUŠIĆ: Mislim da nam ovaj dokument više ne treba i molio bih
2 dokument 846.
3 5D846. Na prvoj strani vidite da je ovo dokument izdat od Glavnog štaba
4 25.11.1994. Na drugoj strani dokumenta u srpskoj i engleskoj verziji vidimo blok
5 potpis generala Ratka Mladića.
6 P: Gospodine generale -
7 G. PETRUŠIĆ: Odnosno, u engleskoj je onda to treća, poslednja strana.
8 P: Gospodine generale, uzmite vreme, pogledajte ovaj dokument. Možete li
9 nam prvo reći gde je nastao ovaj dokument?
10 O: Akt je nastao u Glavnom štabu. Broj 03/4 je broj Uprave za
11 operativno-nastavne poslove i rađen je 25. novembra 1994.
12 P: I ovo je, u svakom slučaju, naređenje.
13 O: Da.
14 P: Možete dati svoj komentar na ovaj dokument, obzirom da je on nastao u
15 Vašoj upravi?
16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor! Ovo je nejasno.
17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Petrušiću, kako ćete ovo
18 prokomentarisati?
19 G. PETRUŠIĆ: Mogu da preformulišem pitanje.
20 P: Gospodine generale, šta se zahteva naređenjem komandanta Glavnog
21 štaba po ovom aktu?
22 O: Akt je upućen komandi Drinskog korpusa i to na ličnost komandanta.
23
24
25
26
27
28
29
30

1 I u preambuli, komandant Glavnog štaba obavještava komandanta Drinskog
2 korpusa da je odobrio četiri konvoja UNPROFOR-a i da će sva čet'ri proći
3 26.11.1994. I sad su navedene maršrute, pripadnost, broj vozila i podaci o
4 konvojima.

5 "Pre ove odrednice naređujem,", on mu kaže - znači komandant Glavnog
6 štaba kaže - "sagledavajući ukupnu situaciju, i odnose sa UNPROFOR-om, i odluku
7 Glavnog štaba, da se izvrši blokada čet'ri konvoja u cilju realizacije navedene
8 odluke." I sad konkretizuje u ovih š... sedam tačaka o procjeni, o
9 organizovanju, o postupku kad se zaustavi konvoj...

10 P: Gospodine generale, možete li reći koji su razlozi da se zaustavi taj
11 konvoj i vrši... ta četiri konvoja da se zaustave i vrše takvi pretresi?

12 O: Pa, bilo je slučajeva transportovanja nedozvoljene ili nenajavljene
13 robe ili materijalno... materijalnih sredstava, čak u nekim slučajevima i
14 municije.

15 Vjerovatno je postojala neka sumnja dok predviđa dužu blokadu da bi se
16 izvršio detaljan pregled, a u tački 5 zabranjuje svako svojevoljno i
17 neorganizovano ponašanje naših pripadnika koji učestvuju u ovom zadatku.

18 G. PETRUŠIĆ: Molio bi Vas sad da pređemo na drugi dokument. Ovaj nam
19 neće trebati. A to je dokument 5D1311. To je dokument Glavnog štaba od 6. marta

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 1995. godine. U engleskoj verziji pređimo na stranu 3, a u srpskoj verziji samo
2 podignite gore dokument.

3 P: Gospodine generale, na kraju ovog dokumenta u srpskoj verziji vidite
4 blok potpis "Zastupa načelnika štaba pukovnik Radivoje Miletić". Da li vidite
5 to?

6 O: Da.

7 P: Ispod tog blok potpisa, postoji mastilom ispisani potpis. Da li znate
8 čiji je to otpis?

9 O: Tadašnji pukovnik Pandžić, Radoslav.

10 G. PETRUŠIĆ: Ja bih opet zamolio sudskog poslužitelja da dâ olovku kako
11 biste zaokružili ovaj potpis.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da se razjasni, da li ispred potpisa
13 postoji "za" ili ne?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Svjedok može odmah da odgovori na to
15 pitanje.

16 O: Malo je pokriveno, ali vjerovatno da jeste iza ovoga grba levo da se
17 vidi nešto slično slovu "Z" ili je broj 8. Ne znam.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro. Možemo li sada zumirati prvo taj
19 dio prije nego što svjedok bilo šta označi? Molim da se još malo zumira... i
20 još. Molim da se sada skoncentrišemo samo na lijevi dio. Centrirajte! Još malo
21 zumirajte.

22 Da li Vam ovo pomaže? Da li sad vidite bolje, generale Obradoviću?

23 SVJEDOK: Liči na... na... na... na neko "Z". Nisam siguran.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ovo je već drugi mobilni telefon koji
2 danas čujemo. Na jednom su *jingle bells*... Sudijske srećom imaju dar strpljenja.
3 Možete nastaviti.

4 G. PETRUŠIĆ: Ipak nam neće trebati zaokruživanje potpisa i oprost...
5 izvinjavam se gospodici poslužitelj, obzirom da je general identifikovao ovaj
6 potpis kao potpis pukovnika Pandžića.

7 Ako u srpskoj verziji... Molim Vas da vratite oba dokumenta na monitor.
8 Spustite... prebacite i jednu, i drugu verziju na sledeću stranu. Možete i
9 englesku verziju na sledeću stranu.

10 Gospodine generale, vidite ove inicijale koji se nalaze van ovog kruga u
11 kome je upisano ćirilčno "A/A". Da li nam možete reći čiji su ovo inicijali?

12 O: Ovo su inicijali komandanta Glavnog štaba.

13 P: Molim Vas pregledajte još do kraja. Prelistajte ovaj dokument koji
14 ima još osam strana i recite - jeste pregledali? - recite nam čiji su ti
15 inicijali, odnosno parafi.

16 O: Ovo su parafi komandanta Glavnog štaba general-pukovnika Ratka
17 Mladića.

18 P: I da li on svojim parafom... šta on, ustvari, hoće postići svojim
19 parafom?

20 O: Pa, on je pročitô svaki ovaj faks. Ovi... Časni Sude, ako dozvolite
21 da objasnim proceduru! Na faks Odelenja za civilne poslove, koji je *non stop*
22 uključen, stižu ovi zahtevi faksom. Pukovnik Đurđić ih odnosi komandantu na uvid

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i on, čitajući svaki i podvlačeći - ovde se vidi - on daje ili ne odobrava...
2 stavi "A/A" ili odobri.

3 Pa ovde piše "ograničenje bez goriva", i tako redom. Znači, ovo je
4 naređenje za Đurđića i on na osnovu ovoga piše ovaj akt, jer svaki ovaj redni
5 broj u ovome aktu što je potpisao pukovnik Pandžić ima i brojna oznaka ovih
6 konvoja koji su najavljeni.

7 P: Da li Vi kažete - još samo jedno pitanje pre pauze - da li Vi to
8 kažete da je potpis generala Mladića naređenje za pukovnika Đurđića?

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor!

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prigovor, da. Mislim da tu nije
11 potrebno objašnjenje. Molim Vas, preformulišite svoje pitanje.

12 G. PETRUŠIĆ:

13 P: Da li je pukovnik Đurđić dužan kao obrađivač akta postupiti po
14 uputama koje na ovom faks-telegramu daje general Mladić?

15 O: Da, časni Sude. Malopre smo imali ono pravilo o kancelarijskom
16 poslovanju i ono daje nadležnost starješini da na marginama akta daje upute
17 obrađivaču.

18 A ovo su ujedno i odluke i postupci prema najavljenim konvojima. On je
19 to objedinio u jedan akt pošto je odsutan bio general Miletić koji je potpisan
20 ovde /?da/ zastupa načelnika štaba. Onda je to potpisô načelnik Uprave, odnosno
21 pukovnik Pandžić iz Uprave za V i PVO.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. PETRUŠIĆ: Gospodine predsjedavajući, ja bih sad predložio pauzu, pa
2 ćemo se vratiti možda još na ovaj akt nakon pauze.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu, hvala. Napravićemo pauzu od 25
4 min.

5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

6 ... Početak pauze u 12.32h

7 ... Sjednica nastavljena u 12.59h

8 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sjesti.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dajte da nastavimo, molim.

10 G. PETRUŠIĆ: Možemo skloniti ovaj dokument. I, gospodine generale, ja
11 bih Vas molio još jedanput samo da usporite i napravite pauzu prilikom davanja
12 odgovora. Molim Vas, pređimo na dokument 5D1312. U engleskoj, molim Vas, vidite
13 zaglavlje, u englesku verziju, stavite na 7. stranu, a srpska verzija je strana
14 broj 4.

15 P: Gospodine generale, i u jednoj i u drugoj verziji blok potpis je:
16 "Zastupa načelnika štaba pukovnik Radivoje Miletić." Recite mi u ovoj verziji
17 koju Vi imate na srpskom jeziku čiji je ovo potpis ispisan mastilom?

18 O: Pukovnika Pandžića, Radoslava.

19 G. PETRUŠIĆ: Ja bih zamolio tehničko osoblje ako je moguće da se ovaj
20 deo oko pečata malo poveća.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine McCloskey, izvolite.

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Izvinjavam se, moj mikrofoni nije
23
24
25
26
27
28
29
30

1 radio. Vidimo iz prevoda na engleski da piše "zamjenik načelnika štaba". Možda
2 je riječ o grešci u prijevodu, to ćemo provjeriti i reći ćemo Vam da li je taj
3 prijevod uredu ili ne.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Hvala, gospodine McCloskey.
5 Gospodine Petrušić, izvolite.

6 G. PETRUŠIĆ: /nečujno/

7 PREVODILAC: Mikrofon!

8 G. PETRUŠIĆ:

9 P: ...ovo potpis pukovnika Pandžića i je l' možete ovdje, ispred ovog
10 pečata da vidite da li je nešto dopisano rukom?

11 O: Da, ovde piše "za" ispred, a potpis je pukovnika Pandžić Radoslava.

12 P: A u blok potpisu je pukovnik Miletić?

13 O: Da.

14 PREVODILAC: Mikrofon, molim.

15 G. PETRUŠIĆ: /nerazgovijetno/

16 PREVODILAC: Mikrofon, molim, prevodioci Vas ne čuju.

17 G. PETRUŠIĆ: Na 59. strani, u redu 12, umesto broja 4 treba da stoji
18 "za".

19 P: Molim Vas, gospodine generale, samo prelistajte ove priloge koji idu
20 uz ovaj dokument.

21 G. PETRUŠIĆ: Možete na monitor staviti prvu stranu? Ne, nego osmu stranu
22 engleske verzije.

23 P: Da li ste pregledali, gospodine generale?

24 O: Da.

25 P: Možete li nam reći čiji se parafi nalaze na ovim dokumentima?

26

27

28

29

30

1 O: Na svim ovim dokumentima su parafi komandanta Glavnog štaba Vojske
2 Republike Srpske, generala Mladića.

3 P: Na prednjoj strani ovog dokumenta u srpskoj verziji takođe imamo u
4 rukopisu ćirilicom datu jednu uputu, pa Vas molim da je pročitate.

5 O: Bilo je... s desne strane piše ćirilicom: "da", pa je prekríženo.

6 P: Ne, ne, ne, ne, gospodine generale, na prvoj strani dokumenta...

7 O: A, ovoga kucanog?

8 P: Jeste.

9 O: "Predati samo Drinskom korpusu jer sam sa Sarajevsko-romanijskim
10 korpusom predao faksom, pukovnik Đurđić." Ovo je obavještenje šifreru da ne šalje
11 šifrom u Sarajevsko-romanijski korpus jer je to otišlo faksom. Samo šifrom ide
12 Drinskom korpusu.

13 P: Zbog zapisnika, kome je upućena ova beleška o kojoj ste govorili?

14 O: Beleška je upis...upućena šifreru.

15 P: U hijerarhiji Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, da li je
16 pukovnik, a kasnije general, Miletić mogao izdavati naređenja pukovniku Đurđiću?

17 O: Ne, oni uopšte nisu u liniji komandovanja. Pukovnik Đurđić je vezan
18 direktno za Kabinet, odnosno za komandanta.

19 P: Sad bi se vratili na 17. juli i na Vaš povratak u Glavni štab. Po
20 Vašem povratku, koga ste zatekli? I opišite nam ukratko taj Vaš povratak u štab

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Glavnog štaba, odnosno u Vašu upravu.

2 O: Ja sam doputovao vlastitim automobilom. Vozač je bio jedan
3 penzionisani policajac iz Bosanskog Broda, a drugi saputnik je bio poručnik
4 Mićanović Dragan. Po dolasku sam se javio načelniku uprave i uobičajeno ga pitao
5 šta ima novog, malo me je upoznao i tako, jer je malo ljudi bilo. Nisam znao
6 gdje su.

7 P: Molim Vas samo nam recite ko je bio drugi Vaš saputnik?

8 O: Poručnik Mićanović Dragan.

9 P: Da li ste dobili informacije šta se dešava, da li ste upoznati šta se
10 dešava na prostoru Vojske Republike Srpske u tom trenutku kad ste došli?

11 O: Od poručnika Mićanovića smo dobili informaciju u toku puta da na
12 potezu od Zvornika do Han Pijeska budemo obazrivi zbog mogućnosti susreta sa
13 naoružanim grupama pripadnika Armije BiH iz Srebrenice.

14 A po dolasku u...u...u...u Glavni štab sam saznao da ima problema u zoni
15 odgovornosti 2. korpusa. U zoni 1. korpusa oko Vlašića, Istočno-Bosanskog
16 korpusa na Majevici, gore repetitor Stolice. U Drinskom korpusu da se vode
17 aktivna borbena dejstva u zoni Žepe. U zoni Sarajevsko-romanijskog korpusa bilo
18 je kritično na južnom delu zone i severozapadnom delu zone korpusa, a u

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hercegovačkom korpusu na Treskavici i ovamo od Treskavice prema Trnovu.

2 P: Zadržimo se na Drinskom korpusu. Da li ste imali saznanja, odnosno da
3 li ste upoznati ko je izvodio borbena dejstva oko Žepe?

4 O: Borbena dejstva oko Žepe izvodio je Drinski korpus.

5 P: Kakva su Vaša saznanja u pogledu umešanosti Glavnog štaba u izvođenju
6 i planiranju tih borbenih dejstava? U, pre svega planiranju, pa kasnije u
7 izvođenju?

8 O: Ta borbena dejstva nisu planirana u...u Glavnom štabu. Ta dejstva je
9 isplanirô Drinski korpus.

10 P: Možete li nam objasniti, ako mi već znamo da su ta dejstva počela od
11 14. jula 1995., a Vi se vraćate 17-og, otkud Vam saznanje da ta dejstva nisu
12 planirana u Glavnom štabu?

13 O: Pa, obaveza....

14 P: Samo momenat, samo momenat.

15 O: Obaveza Operativnog odeljenja i Uprave za operativno-nastavne poslove
16 je da prati dejstva na cjelokupnom ratištu. Operacije koje se planiraju u
17 Glavnom štabu vode se na radnoj karti štaba. Mi nismo imali detalje o tim
18 borbenim dejstvima na Žepi nit smo imali pisani dokument u smislu zapovjesti da
19 bismo mogli detaljnije pratit to.

20 P: Postoje neki dokazi da se general Mladić nalazi na tom delu ratišta
21 kao i general Tolimir.

22 O: To je prostor u reonu Žepe. Zove se Pribićevac. To je bilo istureno
23 komandno mesto Drinskog korpusa za vođenje aktivnih tih borbenih dejstava na
24 prostoru Žepe.

25

26

27

28

29

30

1 P: Mi sad imamo jedno, ovaj, znanje da Pribićevac nije istureno komandno
2 mesto Drinskog korpusa za operaciju "Žepa", nego je bio istureno komandno mesto
3 za jednu drugu operaciju. Ja vam samo želim reći, da li ste možda napravili
4 grešku?

5 O: Lapsus jeste. Oni su bili sa o...o...o... da li se zove Bokšanica...
6 na tom prostoru žepe... Nisam siguran.

7 P: Za vreme dakle sad Vašeg boravka, dakle, sad kad ste u Glavnom štabu,
8 general Miletić je tu prisutan svakodnevno?

9 O: Da.

10 P: Da li znate koja je njegova uloga bila i da li ste je Vi mogli
11 sagledati u ovoj operaciji oko žepe?

12 O: Pa, on nije imao ulogu u operaciji oko žepe. On je radio tekuće
13 poslove u... u okviru štaba.

14 P: Da li su Vam stizali izveštaji sa žepkog ratišta?

15 O: Stizali su redovni borbeni izveštaji iz Drinskog korpusa. Pošto je to
16 zona njihove odgovornosti, sadržavali su i događaje oko žepe.

17 P: Možete mi reći ko je sastavljao te borbene izveštaje?

18 O: Prema vrhovnom komandantu, general Miletić i ja, i eventualno Krsto
19 Đerić, ako je bio tu, a u komandi korpusa ko je i...i...izvještaje pravio, ne
20 znam.

21 P: A da li ste tu zatekli pukovnika Trkulju?

22 O: Po dolasku mom i Mićanovića, ja sam se zainteresovao za pukovnika
23 Trkulju zato što je on tu sa nama raspoređen i po prostoru, a pripada i štabu.

24

25

26

27

28

29

30

1 Pitao sam: "Gdje je Trki?" Tako smo ga zvali. General Miletić mi je
2 rekao da ga je poslao... uputio s nekim starješinama u zonu Zvorničke brigade po
3 naređenju komandanta Glavnog štaba.

4 P: Da li je tad u Glavnom štabu bio general Milovanović?

5 O: 17-og? Nije.

6 P: Možete odgovoriti na prethodno pitanje? Šta Vam je general Miletić
7 rekao za pukovnika Trkulju po Vašem dolasku u Glavni štab?

8 O: Da ga je uputio sa grupom starešina Glavnog štaba po naređenju
9 komandanta Glavnog štaba u zonu odgovornosti Zvorničke brigade.

10 G. PETRUŠIĆ: Ja bih Vas molio jedan dokument, to je 5D1205.

11 P: Gospodine generale, ovde se govori o izveštavanju, odnosno, bolje
12 rečeno, da li Vi znate koje su to prištapske jedinice u Glavnom štabu?

13 O: Pa, na prostoru razmještaja Glavnog štaba bio je 67. puk veze i 65.
14 zaštitni motorizovani pukovnik. Prva gardijska brigada bila je pretpotčinjena
15 komandi Hercegovačkog korpusa, i bila razmeštena u Kalinoviku.

16 P: Da li znate zašto se ovi borbeni izveštaji koji se pominju u ovom
17 aktu dostavljaju pukovniku Miletiću?

18 O: S obzirom da je na malom prostoru i komanda puka veze i zaštitno-
19 motorizovanog puka - da se ne bi opterećivala šifra, mislim da je to bilo

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naređenje načelnika štaba da se ove dvije jedinice i njihov... javljaju njihovi
2 načelnici štabova pukovniku Miletiću i da referišu umjesto pisanja dnevnog
3 izvještaja. A ovaj ovdje akt, Savčićev, znači komandanta zaštitno-motorizovanog
4 puka... 65. zaštitnog-motorizovanog puka gdje on reguliše ovu problematiku koju
5 je sigurno il' usmeno, il' pismeno dobio od načelnika štaba - ne znam sad tačno.

6 I on kaže da to radi pukovnik, odnosno potpukovnik Jazić.

7 P: Molim Vas, možete pročitati...

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Da, gospodine McCloskey.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da bi bilo bolje da malo
10 razjasnimo neke od ovih titula. Prevedeno je kao komandant štaba, a mislim da to
11 nije ispravno.

12 SVJEDOK: Načelnik štaba, načelnik štaba.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li se svi slažu s tim, posebno Vi,
14 gospodine Obradović?

15 SVJEDOK: Da, rekao sam načelnik štaba.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Dajte da nastavimo. Hvala.

17 G. PETRUŠIĆ: Dakle, u ovom aktu stoji da se on izdaje od strane majora
18 Savčića, a na osnovu usmenog naređenja načelnik Glavnog štaba Vojske Republike
19 Srpske Manojla Milovanovića.

20 O: Da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je ta praksa bila prisutna i u vremenu 1995. kad ste Vi...

2 O: Da.

3 P: ... bili u Glavnom štabu? Molim Vas, recite na temelju čega se
4 sastavljaju redovni i vanredni borbeni izvještaji?

5 O: Praksa i obaveza potčinjenih jedinica da izvještavaju o događajima i
6 toku borbenih dejstava. Pišu se redovni borbeni izvještaji jedapu... jedanput
7 dnevno; vanredni po potrebi. A nekad se pišu i sumarni kad se radi o višim
8 jedinicama gde pojedine etape ili faze borbenih dejstava traju duže pa se onda
9 pravi taj sumarni izvještaj na kraju borbenih dejstava.

10 P: A koliko je borbeni izvještaj bitan za pretpostavljenu komandu?

11 O: U vojničkim propisima se izuzetno zahtjeva da izvještavanje mora biti
12 blagovremeno i tačno, a to je zbog toga da bi se mogle donositi korektivne
13 odluke u odnosu na onu osnovnu odluku ako ima potrebe vezan... na osnovu razvoja
14 borbene situacije na terenu.

15 G. PETRUŠIĆ: Ja bih Vas molio dokument 5D107, 5D... pardon... 5D

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Moramo ponoviti broj, molim.

17 G. PETRUŠIĆ: Broj je 5D1007.

18 P: Gospodine generale, uzmite vremena, pregledajte ovaj dokument.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Gospodine generale, da li su Vam poznate ovakve situacije o kojoj govori
2 načelnik štaba Manojlo Milovanović?

3 O: Da, ovo je akt Glavnog štaba od 4. juna 1993. gdje načelnik Glavnog
4 štaba general-major Manojlo Milovanović upozorava sve komande korpusa, V i PVO i
5 prištapske brigade vezano za slabosti koje se ispoljavaju u dnevnom borbenom
6 izveštavanju, o određenim nepreciznostima i maloj upotrebnoj vrijednosti tih
7 izvještaja.

8 Tako da posle ove klauzule "naređujem" govori da se dostavljaju i dalje
9 u istom vremenu kako je i ranije predviđeno, i obavezuje da prije upućivanja
10 izvještaja isti pregleda i potpiše komandant, a načelnik štaba samo u njegovom
11 odsustvu.

12 P: Uredu. Zahvaljujem se, gospodine generale.

13 G. PETRUŠIĆ: Sledeći dokument je 5D1010. To je takođe dokument od
14 Manojla Milovanovića.

15 Pa samo ukratko recite da li se i u 1994. godini nastavlja ta praksa
16 lošeg izveštavanja i niskog nivoa upotrebe vrednosti redovnih borbenih
17 izveštaja?

18 O: Pa, to potvrđuje ovaj akt jer je napisan upravo uz tih razloga.
19 Pretpostavljam komanda ne može da donosi odluke na bazi loših il' netačnih
20 izveštaja.

21 P: Na kojoj osnovi se dolazilo da saznanja, kako se dolazilo da saznanja
22 da su ti izveštaji netačni?

23 O: Bilo je raznih situacija. Bilo je i banalnih. S obzirom da je praksa
24
25
26
27
28
29
30

1 bila da komandant Glavnog štaba svakodnevno u 20.00h čuje komandante korpusa,
2 vazduhoplovstva, protiv-vazdušne odbrane i centra vojnih škola.

3 Dešavalo se da u tim neposrednim kontaktima komandant korpusa pita
4 komandanta za dopust - da obiđe porodicu il' da nešto riješi privatno - a u
5 borbenom izveštaju tog korpusa stoji da je komandant otišô da... u obilazak
6 jedinica, i tako dalje. A komandant Glavnog štaba ili načelnik štaba znaju da to
7 nije tačno. Bilo je nekad i namjernog prećutkivanja određenih događaja. Da li
8 zbog toga što komandant korpusa ne smije da saopšti neprijatnu vijest komandantu
9 Glavnog štaba? Jedan takav primjer je bio kada sam susreo poručnika Đurđević
10 Boru koji je radio u *press* centru Glavnog štaba, a rodom je od Blatnice. To je
11 južno od grada Teslić. S obzirom da sam ja bio nekad na tim prostorima prije
12 dolaska u Glavni štab, pitam ga: "Boro, šta ima kod tebe, dole?" Kaže: "Došo sam
13 juče. Sve je palo." Pa nabraja mi Đukiće, Paniće, neka sela tamo. Pa kažem:
14 "Nemoj da pričaš svašta jer ja sam sinoć pisô izvještaj i imô izvještaj 1.
15 krajiškog korpusa, uopšte ne govori o tome."

16 Kad sam se rastô sa njim, izvjestio sam svog pretpostavljenog, načelnika
17 Uprave Miletića, generala. On je otišô načelniku štaba. Posle su pozvali i mene
18 da izvorno to prenesem načelniku štaba. Posle su pozvali i generala
19 Tol...Tolimira i sad je on nazvô linijom bezbednosti pukovnika Bogojevića Stevu
20 i pito ga da li je to tačno?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 On je to potvrdio, a kada mu je genelar... general Tolimir rekao da
2 napiše izvještaj, on je rekô... on kaže: "Ne smijem od svog komandanta."
3 P: Hvala...
4 O: Eto, to je jedan primer isto saznanja...
5 P: ... gospodine...
6 G. PETRUŠIĆ: Molim Vas da pređemo na dokument P37, o čemu ste Vi nešto
7 ranije govorili. Samo da vidimo, podignite dokument da vidimo blok potpis. Na
8 drugoj strani je u engleskoj verziji, a srpsku verziju možete vratiti na početak
9 strane. Pošto je na jednoj strani dokument, može se...
10 P: O ovoj situaciji ste Vi nešto već govorili, gospodine generale. I
11 molim Vas, pogledajte ovaj broj 03/4-1670 koji stoji u zaglavlju ovog dokumenta.
12 Da li vidite?
13 O: Da.
14 P: Koja je to uprava, odnosno čiji je to broj?
15 O: 03/4-1670, Uprava za operativno-nastavne poslove.
16 P: Da li ovo naređenje spada u grupu borbenih dokumenata?
17 O: Da.
18 P: Koja dokumenta nastaju u ovoj upravi?
19 O: Nastaju naređenja vezana za djelatnost poslova operativno-nastavne
20 uprave, jer naređenja se pišu i u drugim organima iz njihove delatnosti, ali ih
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 potpisuje komandant.

2 P: I Vi kažete da je ovo, naravno, naređenje Ratka Mladića?

3 O: Da.

4 P: Ko je Upravi za operativno-nastavne poslove dao elemente za
5 sastavljanje ovog naređenja?

6 O: Naredbodavac.

7 P: To je u ovom sl...

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor! Treba nam osnova, jer to je
9 njegov prvi dan kada se vratio. Treba nam neka osnova. Kako on odgovara na ova
10 pitanja? Da li je to samo čitanje dokumenta ili nešto drugo?

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, treba to objasniti. Gospodine
12 Obradović, na temelju čega smatrate da ste u poziciji da date odgovor koji ste
13 upravo dali?

14 SVJEDOK: Časni Sude, moja naknadna saznanja o ovim događajima mi daju
15 mogućnost da sad ovako kažem. Jel /?jer/ je rečeno u mom dolasku, zbog nejasne
16 situacije u zoni Zv...Zvorničke brigade je naređeno da Trkulja sa grupom
17 starješina ide u Zvorničku brigadu.

18 G. PETRUŠIĆ: Gospodine...

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Izvinjavam se. Gospodine
20 predsjedavajući, to i dalje ne govori ništa o njegovom odnosu prema tom
21 dokumentu. I, ustvari, njegov odgovor me malo brine jer je rekao: "moje kasnije
22 informacije... informacije koje sam dobio kasnije".

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kako sam ja shvatio, je upravo to ono
24 na temelju čega on misli da je u poziciji da odgovori na pitanja o tom
25 dokumentu. Na temelju informacija do kojih je došao kasnije, a ne u dato
26 vrijeme.

27 SVJEDOK: Zna... časni Sude, znao sam za informaciju da je otišô pukovnik

28

29

30

1 Trkulja, ali nisam znao koje su... evo sad vidim koje su starješine sa njim
2 bile, jer moj dolazak i kontakt sa načelnikom Uprave je bio upravo taj da je
3 dobio takav zadatak jel sam pitô konkretno gdje je, ovaj, pukovnik Trkulja? A on
4 mi je rekao da je posla... da je poslat po naređenju komandanta Glavnog štaba u
5 Zvorničku brigadu zbog nejasne situacije. To je moje sjećanje i informacija koju
6 sam dobio 17. u Upravi.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. To je jasno. Da, gospodine
8 McCloskey.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, pošto ima
10 toliko dokumenata koje dobijamo, mislim da zastupnik Odbrane treba barem da
11 utvrdi da li je ova osoba sačinila taj dokument, da li ga je vidio prije no što
12 počne da komentariše. Mislim, jednostavno da se uspostavi čista osnova. Ja
13 shvatam šta on govori, nemam nikakvih problema sa tim što on kaže. I to jeste
14 bilo davno, ali mi i dalje ne znamo koji je njegov odnos prema tom dokumentu.
15 Možda bi trebalo početi od neke osnove da se utvrdi da li je on autor tog
16 dokumenta, da li ga je vidio ili bilo šta slično tome.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa mi ne možemo naložiti gospodinu
18 Petrušiću da postavi to pitanje osim ako on misli da može da ubrza stvari i da
19 dobije odgovor. Inače, Vi se možete time baviti u Vašem unakrsnom ispitivanju.

20 G. PETRUŠIĆ: Moja osnova za ovo pitanje je bila upravo ta da li ovi
21 dokumenti nastaju u Upravi za operativno-nastavne poslove. I da li Uprava za
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 operativno-nastavne poslove nosi broj 03/4? /nerazgovijetno/ ko u upravi -

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu.

3 G. PETRUŠIĆ: I dalje, ko u Upravi piše naređenja? I to je moje pitanje
4 na koje ja čekam odgovor.

5 SVJEDOK: U Upravi za operativno-nastavne poslove naređenja piše načelnik
6 uprave i ja kao načelnik odelenja, ali očigledno da ja nisam to pisô jer je akt
7 nastao 17., u danu kad sam ja dolazio. O... lice o kome sam pitao je već bilo na
8 zadatku. Akt vjerovatno nije ni bio u Upravi, on je moro bit na šifri.

9 G. PETRUŠIĆ: Sledeće pitanje, a ko Vama u Upravi daje elemente za
10 naređenja?

11 O: Daje nam komandant, nekad i načelnik štaba posle njihovog zajedničkog
12 dogovora, daje nam polazne osnove i elemente za naredbu. I mi je nakon takvih
13 zaključaka i njihovih odluka i pišemo.

14 P: Da li...

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Osim ako nemate jedno završno pitanje o
16 ovoj temi, mislim da treba da završimo sa radom i nastavimo u ponedjeljak jer

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 za manje od 30 minuta ja imam drugo zasjedanje...

2 Da.

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Izvinjavam se, možda je u pitanju
4 prijevod, ali sumnjam da je ovaj gospodin rekao da je on izdavao naređenja. A
5 kada prolazimo jako brzo kroz ovakve stvari, takve stvari se prevodu. Mislim da
6 će trebati pojašnjenje.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Pogledaćemo to. U ovom periodu i
8 Vi pogledajte između danas i ponedjeljka, pa ćemo to pojasniti u ponedjeljak.
9 Takođe, da bismo imali izvesnu indikaciju, posebno za Vaše kolege kako bi mogli
10 planirati svoje unakrsno ispitivanje, gospodine Petrušić, koliko će Vam još
11 vremena trebati za glavno ispitivanje?

12 G. PETRUŠIĆ: Pa mislim da ću se uklopiti u predviđeno vreme, možda malo
13 da probijem to dato vreme od četiri i po sata, ali do kraja prve sesije će
14 trajati sigurno. Moguće da pređem i u drugu.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Sljedeći posle Vas je gospodin
16 Živanović, a zatim gospodin Ostojić. Sada ste o tome obaviješteni. Da, gospodine
17 Živanović.

18 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, nema izgleda da ću ja
19 unakrsno ispitivati svedoka.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić.

21 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pa, možda pola sata.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, ne, nije to potrebno. Ja sam ovo
23 uradio samo da biste Vi ostali bili pripremljeni kako biste znali da ćete početi

24

25

26

27

28

29

30

1 unakrsno ispitivanje ovog svedoka u ponedjeljak. Sada završavamo sa radom.
2 Nastavljamo u ponedjeljak, a Vama ću izdati isto upozorenje koje sam rekao i
3 juče. Gospodine Obradović nemojte ni sa kim razgovarati o Vašem svedočenju niti
4 dozvoliti bilo kome da Vam govori o tome.

5 Uredu. Hvala Vam. Želim Vam lijep vikend.

6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

7 ... Sjednica završena u 13.47h.

8 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

9 17.11.2008. u 09.00h.

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

petak, 14.11.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.